

SVENSKA HEMBRYGGAREFÖRENINGEN

Öltypsdefinitioner 2013

Används som bedömningsunderlag i Svenska Hembryggareföreningens tävlingar till och med 31 december 2013

Dessa definitioner är Svenska Hembryggareföreningens beskrivning av de mest förekommande öltyperna i världen. Öltypsdefinitionerna beskriver de egenskaper som olika ölsorter bör ha för att anses typriktiga.

Öltyperna är indelade i ett flertal huvudklasser med underklasser. Detta dokument gör inte anspråk på att vara heltäckande då det i världen finns en mycket stor mängd öltyper och då det dessutom ofta skapas nya innovationer. Av den anledningen, samt för att främja experimentellt ölbryggande, finns en huvudklass som heter Specialöl. I denna klass har alla udda och/eller experimentella öl samlats som inte kunnat placeras in i en annan huvudklass. De flesta huvudklasser har dessutom en underklass som heter Övriga klassiska i kategori... Anledningen till dessa underklasser är att det finns gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare. Öl som lämnas in i dessa underklasser ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära – sådana öl ska lämnas in i klass 11D Modifierade öl.

Öltypsdefinitionerna är ett levande dokument som revideras en gång per år. De ändringar som görs kan vara mer eller mindre omfattande och kan följa upp nya trender inom ölbryggning.

Dessa definitioner är ett viktigt verktyg för SHBF:s öldomare vid bedömning av typriktigheten hos tävlingsöl. De är också av stor betydelse för alla hembryggare som vill tävla, eller av annan anledning försöka brygga och få sitt öl så typriktigt som möjligt.

För att på bästa sätt uppnå de specifika egenskaperna hos en öltyp bör ölet bryggas med en för typen karakteristisk humlesort, jäststam, maltsammansättning mm. Avsteg från öltypens sedvanliga ingredienser är tillåtna, men märkbara avsteg resulterar i en lägre poäng från domarna.

För mer information om hur bryggare ska placera sina tävlingsöl i rätt tävlingsklass se tävlingsregler för SM.

1. LJUS LAGER

- A. Modern ljus lager
- B. Internationell lager
- C. Tjeckisk/böhmisk pilsner
- D. Tysk pilsner
- E. Dortmund export
- F. Münchener helles
- G. Amerikansk lager
- H. Helles bock/majbock
- I. Övriga klassiska i kategori ljus lager

2. MÖRK LAGER

- A. Modern mörk lager
- B. Wiener
- C. Märzen (traditionell oktoberfestbier)
- D. Münchener dunkel
- E. Mörk tjeckisk lager
- F. Schwarzbier
- G. Amerikansk dark lager
- H. Traditionell bock
- I. Dubbelbock
- J. Eisbock
- K. Övriga klassiska i kategori mörk lager

3. MILD ALE

- A. Engelsk dark mild
- B. Kölsch
- C. Irländsk red ale
- D. Skotsk ale 70/- & 80/-
- E. Brittisk brown ale
- F. English ordinary bitter
- G. Övriga klassiska i kategori Mild ale

4. KARAKTÄRSFULL ALE

- A. Engelsk best bitter
- B. English strong bitter - ESB
- C. Pale ale (APA)
- D. Brown ale (amerikansk)
- E. Engelsk IPA
- F. Altbier
- G. Övriga klassiska i kategori Karakterärsfull Ale

5. KRAFTIG ALE

- A. Scottish strong ale, 90/-
- B. Strong pale ale
- C. IPA
- D. Black IPA
- E. Dubbel IPA
- F. Barley wine
- G. Övriga klassiska i kategori Kraftig Ale

6. VETEÖL

- A. Weizen/weissbier (sydtysk typ)
- B. Dunkelweizen
- C. Belgisk wit
- D. Amerikansk veteöl
- E. Weizenbock
- F. Övriga klassiska veteöl

7. MILD STOUT/PORTER

- A. Dry stout
- B. Extra stout
- C. Brown porter
- D. Porter
- E. Oatmeal stout
- F. Milk/Sweet Stout
- G. Övriga klassiska i kategori Mild Stout/Porter

8. KRAFTIG STOUT/PORTER

- A. Foreign stout
- B. Modern Stout & Porter
- C. Imperial porter
- D. Imperial stout
- E. Övriga klassiska i kategori Kraftig Stout/Porter

9. BELGISK OCH FRANSK ALE

- A. Ljus belgisk ale
- B. Blonde
- C. Tripel
- D. Ljus stark belgisk ale
- E. Brune
- F. Dubbel
- G. Mörk stark belgisk ale
- H. Saison
- I. Bière de garde
- J. Supersaison
- K. Belgiskt och franskt specialöl

10. SYRLIGA ÖL

- A. Lambik
- B. Gueze
- C. Fruktlambik
- D. Oud bruin
- E. Berliner weisse
- F. Övriga klassiska syrliga öl

11. SPECIALÖL

- A. Fukt, bär och grönsaksöl
- B. Kryddöl
- C. Modifierade öl
- D. Porter/Stout special
- E. Rököl, typ Bamberg
- F. Rökbock
- G. Övrig rököl
- H. Trä- och fatlagrade öl
- I. Gotlandsdricke [Haimbrygg]
- J. Övriga, övriga klassiska öltyper

1. LJUS LAGER

A. Modern ljus lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044–56	1.010–17	4,5–5,6	35–45	7–20

Ett ljus helmaltsöl med mycket karaktär och stora humlegivor, alla humlesorter tillåtna.

Färg/Utseende: Halmgul till bärnstensfärgad. Kraftigt och tjockt skum. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Humlingen skall vara klart tydlig till kraftig. Smörkola/diacetyl okej. Ingen DMS/grönsakston är tillåtet.

Smak: Vålhumlad med hög humlebeska. Den kan vara väl utjäst men en balanserande maltighet. Inga fruktestrar. Diacetyl är tillåtet. Ingen DMS/grönsakston bör finnas.

Munkänsla: Medium kropp

Förebild: Hell 5,1%, Brooklyn lager

B. Internationell lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044–50	1.010–16	4,5–5,3	20–30	6–12

Internationell lager är en avlägsen släkting till den tjeckiska pilsnern. I syfte att få en bredare publik minskade man på beskan och av besparingsskäl tillsatte man ofta råfrukt i form av majs eller ris vid bryggningen. Många gånger använder man humleextrakt för att ge ölet beska. Det är också vanligt att man jäser vid några graders högre temperatur än vid traditionell lagerjäsnings.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till gyllengul. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Saknar i princip humlearom, DMS/grönsakstoner ska finnas, dock ej smörkola/diacetyl.

Smak: Söt/fet maltsmak. Högt kolsyrenehåll. Låg beska och humlesmak. Inga estrar eller diacetyl bör finnas. Grönsakstoner får finnas. Majs, ris och annan råfrukt får användas.

Munkänsla: Liten till medium kropp.

Förebild: Heineken 4,9%, Grolsch 5%, Spendrups Original, Pripps Blå 5%, Stella Artois 5,1%.

C. Tjeckisk/böhmisk pilsner

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.046–52	1.012–17	4,1–5,0	35–45	7–14

Den tjeckiska pilsnern brygdes för första gången år 1842 i staden Pilsen. Den bryggs på ljus tjeckisk malt med ett mjukt, mineralfattigt vatten. Den har oftast en lite lägre alkoholhalt beroende på en större restsötma vilket gör att den tål stora humlegivor. Framförallt används den klassiska, tjeckiska humlesorten Saaz. Dekoktionsmäsning är vanligt förekommande.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till gyllengul. Ingen köldgrumling. Kraftigt och tjockt skum.

Bouquet/Arom: Högkvalitetshumle i doften. Smörkola/diacetyl är vanligt förekommande.

Smak: Stilen balanseras av en måttlig beska och högkvalitetshumle med en något söt maltighet. Diacetyl bör förekomma i mindre mängd, balanserad av humlesmak och beska.

Munkänsla: Medium kropp men något större än för tyska pilsnern

Förebild: Pilsner Urquell 4,4%, Budvar, Lobkov 4,4%.

D. Tysk pilsner

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.046–50	1.006–12	4,5–5,3	30–40	5–10

Den tyska pilsnern är en variant av den tjeckiska, bryggd efter de förutsättningar som finns i norra Tyskland. Ett hårdare sultrafriskare vatten används tillsammans med tyska humlesorter.

Färg/Utseende: Klassisk tysk pilsner är ljus halmgul. Kraftigt och tjockt skum. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Humledoften är måttlig till klart tydlig. Grönsakstoner (DMS) kan vara en del av karaktären. Ren och fräsch sadeskaraktär från malten, ej karamellig eller maltsöt.

Smak: Humlesmaken är måttlig till klart tydlig. Vålhumlad med kantig och lätt metalliskt hård humlebeska. Den är väl utjäst men med en viss maltighet. Vare sig fruktestrar eller diacetyl skall märkas.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Bitburger 4,8%, Old Gold 5%, Jever 4,9%.

E. Dortmund export

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.048–56	1.010–14	5,0–5,8	23–29	8–13

Dortmund export är ett ljus helmaltsöl med en lite högre vörtstyrka än de flesta andra ljusa lageröl. Ölet skall ha en balans mellan en viss maltsötma och en sulfattorr, moderat beska. Bryggvattnet i Dortmund innehåller en lite högre nivå av sulfatjoner.

Färg/Utseende: Halmgul till gyllengul. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Märkbar humleodft, men på låg nivå.

Smak: Väl utjäst med tämligen torr karaktär. Något högre vörtstyrka och beska än Münchener helles. Kantig och lätt metalliskt hård humlebeska. Märkbar humlesmak, men på låg nivå. Vare sig fruktestrar eller diacetyl skall märkas.

Munkänsla: Fylligare kropp men fortfarande medium.

Förebild: DAB Export 5%, Wisby Pils 5%.

F. Münchener helles

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044–50	1.008–12	4,8–5,5	18–25	7–14

Münchener helles är ett ljus, mjukt, maltigt pilsneröl utan störande inslag av humle.

Färg/Utseende: Halmgul till gyllengul. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Maltigt, kan vara brödig.

Smak: Relativt låg beska med tydlig maltighet. I vissa varianter kan dock en balans mellan beska och maltighet finnas. Ingen karamellsmak. Inga estrar eller smörkola/diacetyl får förekomma.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Weltenburger Barock-Hell 5,3%.

G. Amerikansk lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–46	1.006–10	4,0–4,8	5–17	5–10

Amerikansk lager är i stort sett en lättare variant av den internationella lagern och härstammar från den danska pilsnertolkningen. Den bryggs med stora andelar råfrukt såsom majs eller ris. Ofta använder man malt med högt enzyminnehåll från sexradigt korn. Ölet skall vara mycket lättdrucket.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till halmgul, ingen köldgrumling bör finnas.

Bouquet/Arom: Ingen doft eller smak av humle. Låga nivåer av DMS/grönsakstoner okej. Liten ton av gröna äpplen okej.

Smak: Ren och krispig smak med högt kolsyrenehåll. Ingen maltsötma. Majs, ris eller annan råfrukt används ofta och kan bidra till smakbildningen. Mycket låg beska. Inga estrar eller smörkola/diacetyl bör finnas.

Munkänsla: Liten kropp.

Förebild: Budweiser 5,0%, Coors, Millers Genuine Draft 4,6%.

H. Helles bock/majbock

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.066–68	1.012–20	6,3–7,5	20–35	11–20

De traditionella bockarna är underjästa.

Färg/Utseende: Gyllengul till bärnstensfärgad. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Maltkaraktären skall märkas i doften. Högkvalitetshumle ger en arom som kan variera mellan låg till medium.

Smak: Maltkaraktären skall märkas i smaken. Högkvalitetshumle ger en låg humlebeska, medan humlesmak kan variera mellan låg till medium. Beskan bör öka med ökat OG. Helst inga fruktestrar, och ingen eller mycket liten mängd diacetyl.

Munkänsla: Medium till stor kropp.

Förebild: Ayinger Maibock, Einbecker Urbock Hell.

I. Övriga klassiska i kategori ljus lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

2. MÖRK LAGER

A. Modern mörk lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044–58	1.010–16	4,5–6,0	25–40	20–70

Ett mörkt helmaltöl med mycket karaktär och stora humlegivor. Alla humlesorter tillåtna.

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till mörkbrun. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Humlingen skall vara klart tydlig till kraftig, ofta med rostade och/eller chokladiga inslag. Smörkola/diacetyl och DMS/grönsakston är tillåtet på låga nivåer.

Smak: Vålhumlad med hög humlebeska, ofta med chokladiga och/eller rostade toner. Den kan vara väl utjäst eller något restsöt med en balanserad maltighet och beska. Inga fruktestrar. Diacetyl och DMS/Grönsakston får finnas på låga nivåer.

Munkänsla: Medium kropp.

B. Wiener

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.048–56	1.010–16	4,8–5,6	22–28	16–30

Wienerölet är föregångaren till tyska märzten och oktoberfestölet. Det brygges traditionellt av wienermalt som gav en mjuk maltighet. En wiener balanseras också av en viss nobel humlekaraktär.

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till kopparfärgad. Ingen köldgrumling skall märkas.

Bouquet/Arom: Mjuk och balanserad med en tydlig maltig doft, någon maltsötma, och en ren humlearom. Högkvalitetshumle ger liten till medium doft. Både karamell och torrare, mera brödiga och lättrostade komponenter kan ingå.

Smak: Fyllig och maltpräglad. Karamelligt mjukt. Högkvalitetshumle ger liten till medium smak. Vare sig fruktestrar eller diacetyl skall märkas.

Munkänsla: Lätt till medium i kroppen.

C. Märzen (traditionell oktoberfest-bier)

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.052–60	1.012–20	5,2–6,2	22–28	11–35

Denna kategori har inget att göra med de moderna oktoberfestöl som idag påminner mer om en standard ljus lager. Märzen är en utveckling av wienerölet med en lite högre vörtstyrka som gör den hållbar över sommaren.

Färg/Utseende: Gyllengul till kopparfärgad. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Låg men märkbar humleldoft.

Smak: Maltsötman skall dominera något över en ren humlebeska. Maltsmaken bör vara lättrostad snarare än stark karamell. Låg men märkbar humlesmak. Inga eller mycket små mängder av fruktestrar. Ingen diacetyl.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Ayinger Ur-Märzen.

D. Münchener dunkel

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.052–56	1.014–18	4,8–5,5	16–25	40–80

En Münchener dunkel skall vara mörkt maltig med en del icke brända, rostade toner. En bra münchener är fylligt maltig och mjuk medan en sämre är söt och sliskig.

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till mörkt rödbrun. Köldgrumling får finnas.

Bouquet/Arom: Doften är maltaromatisk med en hel del rostade toner med företrädesvis chokladtoner. Vörtig, brödlig arom. Högkvalitetshumle får användas för att ge en liten men märkbar doft av humle.

Smak: En klassisk Münchener dunkel skall vara mjukt fyllig med underliggande karamellkaraktär, riklig maltrostad choklad- och bröd-

lik smak som kommer från münchenermalt. (I en klassisk Münchener dunkel används endast mörk münchenermalt). Högkvalitetshumle får användas för att ge en liten men märkbar kryddig smak av humle. Inga estrar. Diacetyl i mycket små mängder är godkänt. En bra Münchener är fyllig medan en sämre är söt och blaskig.

Munkänsla: Medium.

Förebild: Ayinger Altbayrische Dunkel, Weltenburger Kloster Barock Dunkel.

E. Mörk tjeckisk lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044–52	1.012–16	4,8–5,3	22–30	40–90

Mörk tjeckisk lager är oftast vörtsöta, ibland med en artificiell sötma, och karamelligt chokladiga.

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till röds svart.

Bouquet/Arom: Karamelligt rostad, diacetyl okej.

Smak: Lätt rostad och karamellig med söt maltighet. Kolatoner balanserad med medium humlebeska som inte får dominera. Diacetyl bör finnas.

Munkänsla: Medium till stor kropp.

Förebild: Purkmistr, Herold, Primator 4,8%, Bohemia Regent (mörk), Zubr dark, Budweiser 1795 dark.

F. Schwarzbier

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044–52	1.008–12	4,6–5,5	22–30	70–90

Schwarzbier är en rostad mörk helmaltlager där olika rostade maltsorter skall bidra till arom, smak och färg.

Färg/Utseende: Mörkbrun till brunsvart i färgen.

Bouquet/Arom: Humleldoft från högkvalitetshumle är okej. Inga fruktestrar, låg diacetyl okej.

Smak: Tydlig smak av rostad malt. Låg sötma, beska låg till medium. Humlesmak från högkvalitetshumle är okej. Inga fruktestrar, låg diacetyl okej.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Köstritzer Schwarzbier, Samuel Adams Black Lager.

G. Amerikansk dark lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–46	1.006–10	4,0–4,8	10–20	20–60

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till brun.

Bouquet/Arom: Lätt rostade toner. Låga nivåer av DMS/grönsakstoner. Liten humleldoft.

Smak: Maltigheten är ej speciellt tydlig, med en lätt kropp. Råfrukt används ofta, humlegivorna är små. Liten humlesmak och beska. Kolsyrehalten är hög och mer lik en amerikansk ljus lager än en mörk europeisk lager. Vare sig fruktestrar, köldgrumling eller diacetyl skall märkas.

Munkänsla: Lätt till medium kropp.

Förebild: Michelob Dark.

H. Traditionell bock

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.066–74	1.018–24	6,3–7,5	20–30	30–60

De traditionella bockarna är underjästa och har en vörtstyrka över OG 1 064 (16°Plato).

Färg/Utseende: Kopparfärgad till rödbrun. Ingen köldgrumling

Bouquet/Arom: Mycket liten humleldoft. En mindre mängd fruktestrar kan anas. Maltig doft viktigt.

Smak: Maltigt ren smak med tydliga alkoholinslag. Måttlig beska som bör öka proportionellt med ökande OG. Liten humlesmak. En mindre mängd fruktestrar kan anas.

Munkänsla: Medium till stor kropp.

I. Dubbelbock

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.074–80	1.020–28	6,5–7,8	17–27	35–95

De traditionella bockarna är underjästa och har en vörtstyrka över OG 1 072 (18°Plato).

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till röds svart. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Ingen humleldoft. Fruktestrar är vanligt förekommande men på låga till måttliga nivåer. Vinös med inslag av torkad frukt och choklad.

Smak: Vinös med inslag av torkad frukt och choklad. Maltsötman med inslag av choklad dominerar, men ölen får inte vara sliskigt. Hög alkoholhalt. Humlegivorna ökar med vörtstyrkan. Låg humlebeska och smak, ingen humleldoft. Fruktestrar är vanligt förekommande men på låga till måttliga nivåer. Kärvhet från rostad malt skall inte märkas. Underjäst.

Munkänsla: Stor kropp.

Förebild: Paulaner Salvator 7,5%, Lunator 7,9%, Samuel Adams Double Bock, Weltenburger Asam Bock 6,5%.

J. Eisbock

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.064–90	1.020–35	≥7,5	25–50	40–95

En extra stark bock (oftast dubbelbock) vars karaktär koncentreras och mjuknar genom att den fryses och isen avskiljs från ölen.

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till röds svart. Okej med lite skum på grund av den höga alkoholhalten.

Bouquet/Arom: Ingen humlearom. Dominerande maltkaraktär. Alkoholen skall vara tydlig men ej spritig. Låg till obefintliga fruktestrar.

Smak: Maltkaraktären kan vara kraftigt söt med hög alkoholhalt. Sötman balanseras av låg humlebeska men ingen smakhumle. Fruktestrar förekommer men ej dominerande. Inga smörkola/diacetyl.

Munkänsla: Stor, låg CO₂.

Förebild: Kulmbacher Eku 28 28% stamvörtstyrka 11 vol%. Kulmbacher Eisbock 18% stamvörtstyrka 7,5 vol%, Niagara Eisbock 8 vol%.

K. Övriga klassiska i kategori mörk lager

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

3. MILD ALE

En tydlig maltighet och låg alkoholhalt karaktäriserar majoriteten av ölen denna huvudklass, undantaget Engelsk Ordinary Bitter som ska ha en tydlig humlekaraktär som det mest framträdande. Humleodoft och smak förekommer också bland övriga i huvudklassen, men då utan att dominera. Beskan upplevs som låg till medium och maltsmaken är varken bränd eller rostad. Jäsningens karaktären är fruktig men i övrigt ren utan kryddiga eller fenoliska inslag. Generellt är dessa ale lågt kolsyrade. Lämplig serveringstemperatur är källarsval, 12-15 & #730;C.

A. Engelsk dark mild

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.032-37	1.006-11	3,0-3,6	10-24	40-90

\ "Mild" var ursprungligen ett namn på ett öl som var ungt och fräscht och som inte hänvisade till någon speciell ölstil. Den har sitt ursprung i England under 1600-talet eller tidigare. I modern tid har stilen tolkats som \ "mildly hopped". Nuförtiden är de flesta \ "Milds" av typen \ "Dark mild", även om det fortfarande finns ett fåtal ljusare exemplar kvar på marknaden. En \ "Mild", oavsett färg, ska framförallt kännetecknas av en fräsch maltsötma och mycket låg humlearom och smak. De är ofta till sin fördel färska. \ "Mild" bryggs på karaktärsfull engelsk ale-malt, crystal malt av olika slag, chokoladmalt samt bryggsocker.

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till rödsvart i färgen. Köldgrumling tillåtet.

Bouquet/Arom: Ska innehålla maltigt lättrostade toner med inslag av toffé och choklad på låg till medium nivå.

Fruktestrar på låga till medium nivåer är tillåtna.

Humleodoft på låg nivå får förekomma.

Smak: Maltsötma ska dominera smaken men får inte överstiga medium. Smaker som karamell, choklad, plommon/russin och lättrostad malt ska förekomma på låga till medium nivåer. Inslag av lakrits och kaffe får förekomma på låga nivåer.

Fruktestrar på låga till medium nivåer får förekomma.

Humlesmaken ska vara låg.

Diacetyl får förekomma men då på en mycket låg nivå.

Humlebeskan ska vara låg.

Munkänsla: Liten till medium kropp. Mjukt maltsöt med låg kolsyra.

Förebild: Sainsbrys Draught dark mild 3,4%, Highgate DM 3,5%, Brains Dark 3,5%, Elgood's Black Dog 3,6 %.

B. Kölsch

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.042-46	1.006-10	4,6-5,0	20-27	8-14

Kölsch är ett skyddat namn och får bara användas av bryggerier nära Köln. Kölsch är överjäst som långlagras vid låg temperatur. En öl i klassisk torr tysk stil med en elegant ljus maltkaraktär. Vete används ofta i små mängder (upp till ca 15%). Kölsch bör serveras vid cirka 8 grader och traditionellt i relativt smala, höga och cylindriska raka glas. Enligt en tysk lag ska en kölsch ha en alkoholhalt på exakt 4,8%.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: En pilsnerlik och torr ale med lätt syra och en len honungsmjuk maltighet.

Färg/Utseende: Halmgul till gyllengul. Ingen köldgrumling. Kraftigt stabilt skum.

Bouquet/Arom: I aromen ska en liten sötaktig och vinös ton ingå. Även en liten syra får förekomma. I övrigt ska doften vara ren och rak med inslag avpilsnermaltskaraktär. Humleodoft på mycket låg nivå får finnas. Ingen eller

mycket låga nivå av estrar. I aromen får även små inslag av jordighet och örter förekomma. DMS/kokta grönsaker får finnas, men på mycket låga nivåer.

Smak: Maltsmaken, som bör vara brödig och ha lite jordiga inslag, ska ligga på låg till medium nivå. Smaken ska upplevas fräsch med en uppiggande syra på låg nivå. En avslutande elegant honungssötma får förekomma men ölet ska vara utjäst och ha en torrkaraktär. Humlesmaken ska vara låg. Fruktestrar endast på låga nivåer. DMS/kokta grönsaker får finnas, men på mycket låga nivåer.

Munkänsla: Lätt kropp. Hög CO₂. Vålutjäst.

Förebild: följer Hofbräu- Früh Kölsch 4,8%, Sester Brauerei - Sester Kölsch 4,8%, Goose Island - Summertime 4,7 %

C. Irländsk red ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044-55	1.010-14	4,0-5,5	17-25	25-45

Red Ale är lätt till medium i kroppen och ska ha en färgton som drar åt kopparrött. Karamellmalt, knäckighet, sirap och toffé ska dominera både i arom och smak och ge en utmärkande kraftfull karamellig karaktär. Humlen får bara bidra med beska för att ge ölet en torr och behaglig avslutning.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Mjukt karamellig utan störande inslag av vare sig beska eller humle.

Färg/Utseende: Koppar till mörkt kopparfärgad, med ett rött inslag.

Bouquet/Arom: Dofen ska vara karamellig och bör ha inslag av knäck, sirap och/eller toffé på medium nivå. En liten brödig maltton får förekomma. En låg fruktighet bör även ingå. Aromen ska upplevas mjuk. Ingen humlearom får märkas.

Smak: En mjuk maltighet på låg till medium nivå som ska vara knäckig och kolaaktig.

Maltigheten bör vara knäckig, kolaaktig och mjuk. Inslag av havrekaka får förekomma på låg nivå. Fruktestrar på mycket låg nivå får förekomma. Humlesmaken ska vara mycket låg. Ölet får inte upplevas sött utan det ska ha en lite torr avslutning. Beskan ska vara låg.

Munkänsla: Låg till medium kropp. Låg kolsyrenivå. Mjuk munkänsla.

Förebild: Murphy's Irish Red 5,0% - Strong-arm Ruby Red Ale 4,0% /Cameron's

D. Skotsk ale 70/- & 80/-

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.037-50	1.008-18	3,5-4,5	12-25	30-75

Historiskt är skotska öl präglade av klimatets förutsättningar. Traditionellt behövde humle importeras och hölls därför på ett minimum. Jäsningen sker vid lägre temperatur än för andra ale, vanligtvis vid 16-18 C, vilket ger en låg fruktighet. Skotsk Ale ger ett något sött huvudintryck, främst från maltsötman men också pga. avsaknad av större humlegivor. Maltkaraktären kompletteras med lätt karamell, för de svagare ölen med dragning åt kola/toffé. De starkare har ofta en karamellig knäckighet och choklad. En lätt rökighet och vinösa toner kan förekomma. Röktoner härrör från den traditionella skotska ale-jästen.

Karamelltoner kan förstärkas genom att vörten kokas extra länge, minst 1½-2 tim. Engelska humlesorter används som bitterhumle. Smak- och aromhumle undviks. Enligt gammal skotsk tradition späds de ofta från en 90 eller 120 shilling.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Mjukt maltsöt och karamellig med en försiktig beska.

Färg/Utseende: Kopparfärgad till mörkt rödbrun. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Ett maltigt inslag på medium nivå ska finnas i aromen. Maltaromen bör ha inslag av karamell och choklad på svag till medium nivå. Fruktestrar på låg nivå är tillåtet. En svagt rökig ton och en liten syra får förekomma i doften. Humleodoft på låg nivå får förekomma.

Smak: Smaken ska domineras av en mjuk karamellig maltsötma på medium till hög nivå, där choklad och/eller vanilj bör förekomma.

Fruktestrar med inslag av russin bör också bidra till smakbild, men på en låg nivå. En rökighet, på mycket låg till låg nivå, får förekomma. Ingen eller mycket låg humlesmak. Humlebeskan ska vara låg.

Munkänsla: Medium kropp. Låg kolsyrenivå. Mjuk maltighet.

Förebild: Belhaven Best 3,5% /Belhaven Brewery - William Wallace 4,5% /Bridge Of Allan Brewery Ltd

E. Brittisk brown ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.037-55	1.008-13	3,8-5,5	15-25	35-50

British Brown Ale härstammar från Dark Mild och uppkom i London på 1920-talet. En alkoholstarkare och beskare variant av Brittisk Brown Ale utvecklades efterhand i nordöstra England, där den fortfarande är mycket populär. Numera förknippas ölstilen med staden Newcastle. Brittisk Brown Ale bryggs oftast av pale ale och karamellmalt samt bryggsocker upp till 10%. Bland humlesorterna dominerar Challenger, East Kent Golding, Northdown och Fuggle. Det är inte ovanligt att 100% av humlen används som bitterhumle. En väl balanserad bitterhumlegiva gör att ölet varken upplevs som beskt eller sött. Ett inslag av mjuk tvålighet avslutar ofta smaken.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Mjukt maltsöt och karamellig med en försiktig beska.

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till rödbrun. Köldgrumling är tillåtet.

Bouquet/Arom: Lättrostad maltdoft med inslag av karamell, knäck eller kola ska dominera aromen.

Fruktestrar på låg till medium nivå bör finnas. Humleodoft på låg nivå får förekomma.

Smak: En knäckig och karamellig maltsötma med lättrostade inslag ska förekomma på låg till medium nivå. Fruktestrar ska finnas på medium nivå. Humlesmaken ska vara låg. Diacetyl får förekomma på mycket låga nivåer. Ett inslag av mjuk tvålighet får finnas i eftersmaken. Humlebeskan ska vara låg.

Munkänsla: Medium kropp. Mjukt tvålighet. Medium CO₂.

Förebild: Newcastle Brown Ale 4,7% - Trooper Jane Crack Shot 5,5% /Daleside - Manchester brown ale 3,8% /Joseph Holt

F. English ordinary bitter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.034-40	1.006-12	3,4-4,0	20-40	16-30

Denna Bitter är den vanligaste av de traditionella Ale-typerna på brittiska pubar. Den uppstod på 1920-talet i England. De är ofta till sin fördel färska, gärna som Real Ale. Ordinary Bitter, som ofta kallas bara Bitter, är en mycket lättdrucken öl. Den har en låg kolsyrenivå och en tydlig humlekaraktär.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Fräscht humlad med engelska humlesorter där endast ett litet maltstöd ska uppfattas.

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till kopparfärgad.

Bouquet/Arom: Ska ha en arom av brittisk örtig humle på medium till hög nivå. En låg nivå av karamellmaltighet bör ingå i aromen. Små mängder av frukttestrar bör finnas. En låg nivå av diacetyl får förekomma.

Smak: Humlekaraktären ska vara medium till hög och vara av brittisk örtigt/kryddig karaktär. Ett litet knäckigt maltslag bör balansera humlesmaken. Bör vara fruktig på låg nivå. Diacetyl får förekomma på mycket låg nivå. Humlebeskan ska vara medium till hög.

Munkänsla: Låg till medium kropp. Låg kolsyrening.

Förebild: Jennings Bitter 3,5%, Tomas Hardy Country Bitter 4,0%, Monks - Svea pale Ale 3,5 %

G. Övriga klassiska i kategori Mild ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Till exempel Strong mild, American amber ale, Svagdricka, Scottish light ale 60/-, California common, Engelsk Light mild.

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare. Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

4. KARAKTÄRS-FULL ALE

En relativt kraftig ale, där malt, humle och alkohol samverkar utan att någon dominerar. Torrostade men ej brända maltoner är vanliga bland ölen i denna kategori, detta gäller dock inte pale ale som bryggs med ljusa maltsorter. Jäskaraktären är ren och fruktig, fenoler och kryddiga toner ingår ej. Ölen i denna kategori är medium kolsyrade och en lämplig serveringstemperatur är 8-12 ˚C.

A. Engelsk best bitter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040-46	1.006-12	3,7-4,8	20-40	25-35

En Best Bitter är inte å besk som namnet gör gällande. Den komplexa maltigheten är det starkaste kännetecknet för underklassen. De är ofta till sin fördel färska, gärna som Real Ale.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Komplex maltig med balanserande humle.

Färg/Utseende: Kopparfärgad.

Bouquet/Arom: Blommig och örtkryddig humlearom ska finnas på medium nivå. Maltigheten i aromen ska vara medium och den är vanligtvis komplex med ett inslag av fudge, toffé och knäck. Maltigheten ska dock balanseras av den örtkryddiga humlearomen. Fruktstrar upp till medium nivå får förekomma.

Smak: Humle och maltsmak ska samspela i denna öltyp. Humlesmaken ska vara medium till hög, humlekaraktären ska vara gräsigt, örtigt och/eller kryddig. Även en låg nivå av citrus/pommerans får förekomma. Best Bitter ska ha en maltkaraktär på medium nivå som upplevs karamellig och knäckig med inslag av fudge och toffé. Bör ha en fuktighet, på liten till medium nivå. En mycket svag tvålighet får finnas. Diacetyl får finnas på en mycket låg nivå. Beskan ska vara medel till hög men aldrig dominerande.

Munkänsla: Medium kropp. Låg kolsyrening.

Förebild: Fullers London Pride 4,7%, Honkers Ale 4,2%, Goose Island - southwold Bitter 4,1%, Adnams - Ossian 4,1 %, inveralmond Brewery - Cambridge Bitter 3,8%, elgood's - First gold 4,0%, Badger - maple-moon 4,8%, Joseph Holt - Goliath 4,2 %, wychwoof Brewery - Lancaster bomber 4,4 %

B. English strong bitter - ESB

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.052-65	1.010-16	5,5-7,2	25-45	30-45

1971 lanserade Fuller's en ny öl, ESB. Det är en vinterbrygd som ersatte ett öl som hette Old Burton Extra. Ölet gjorde snabbt succé och fick ganska snart en egen typdefinition. Idag görs starkare engelska "Bitters" lite varstans i världen, men dessa får inte kallas ESB då namnet är varumärkesskyddat. Öltypen Engelsk Strong Bitter omfattar dock flera öl en Fuller's ESB. En Engelsk Strong Bitter ska ha balans mellan maltigheten och humlekaraktär. Maltigheten ska vara knäckigt komplex utan att bli sliskig och humlen ska vara av engelsk typ.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Fyllig knäckig maltighet med kompletterande humle.

Färg/Utseende: Kopparfärgad till mörkt kopparfärgad.

Bouquet/Arom: Blommig kryddig humle ska förekomma på medium till hög nivå. Maltigheten ska vara på medium till hög nivå. I maltaromen bör knäckiga och karamelliga toner ingå. Fruktiga toner bör också ingå på låg till medium nivå.

Smak: I maltsmaken, som ska vara hög, ska inslag av karamell och/eller kola/knäck finnas.

Karaktären bör vara svagt rostad. Maltsötman ska vara på medium nivå. Fruktighet ska ingå i smaken och vara medium till stor. Humlesmaken ska vara på medium nivå. Beskan ska vara medium till hög, men får inte dominera.

Munkänsla: Medium till stor kropp

Förebild: Fullers ESB 5,9%, Young's Special London Ale 6,4%, Wychwood Brewery - King Goblin 6,6%, Jämtlands Bryggeri - Postiljon 5,8%, Brakspear Triple 7,2 %

C. Pale ale (APA)

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044-56	1.008-16	4,4-5,9	20-40	12-28

Ölstilen utvecklades i USA mot slutet av 1970-talet som "American Pale Ale". I början var användandet av amerikansk Cascade-humle dominerande. Därefter har odlandet och användandet av nya moderna humlesorter med de för öltypen önskvärda tonerna av citrus, frukt och blommighet spridits över hela världen. Ölet ska ha en tydlig humlekaraktär där moderna humlesorter bidrar med citrus, frukt och blommighet, framför allt i aromen. Ölet får dock inte vara obalanserat humligt, utan det ska ha ett tydligt maltstöd från ljus malt med inslag av viss karamellighet. Färgen är relativt ljus. Ofta används renjäsande jäststammar för att hålla fruktigheten på en låg nivå.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Lätt och humlefrisk ale med kompletterande maltighet.

Färg/Utseende: Gyllengul till ljus kopparfärgad. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Aromhumlad med moderna humlesorter ska ge en fruktig humlearom på medium till hög nivå. En liten karamellig maltton bör finnas som kompletterar humlen.

Smak: Humlesmaken ska vara hög. Amerikanska och andra nya humlesorter används för att ge karakteristiska citrusaktiga och fruktiga nyanser.

En liten till medium karamellmaltighet ska balansera humlesmaken.

Friska/fräscha frukttestertoner bör förekomma i låga till höga nivåer. Ingen eller mycket liten diacetylton.

Beskan ska vara medium, men får absolut inte dominera.

Munkänsla: Medium kropp. Ska ge en ren och krispig känsla, ej sötsliskig.

Förebild: Pale Ale 5,6%/Sierra Nevada - Inferno 4,4%/Oakham Ales - Pale 31 4,8%/Firestone Walker

D. Brown ale (amerikansk)

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.048-60	1.010-17	5,0-6,0	25-60	45-70

Brown Ale har inte många likheter med den brittiska varianten som dock är dess ursprung. Humlekaraktär med citrustoner ska vara tydlig till kraftig både i smak och arom. Även om amerikanska och andra nya humlesorter dominerar, så används ofta även engelska och tyska sorter. Maltigheten ska vara tydlig till rik. Användandet av många mörka maltsorter ger lättrostade toner, nöthet, karamell och choklad. Ofta används renjäsande jäststammar för att hålla fruktigheten på en relativt låg nivå. Alkoholhalten och framförallt beskan är högre än i den brittiska varianten. Förutom malt används ofta små mängder av olika sockerarter såsom melass, honung, lönnsirap, majssocker och kandisocker.

Max 25% av humlen används i bittergivan. Torrhumling är vanligt.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: En öltyp där såväl malt som humle ska ge ett stort och komplext intryck utan att endera dominerar.

Färg/Utseende: Rödbrun till mörkbrun. Köldgrumling får förekomma.

Bouquet/Arom: Humlearomen, av citrus och tropiska frukter, ska vara på medium till hög nivå.

Maltigt komplex med inslag av choklad, karamell och rostade toner på medium nivå. Brända arominslag från mörka maltsorter får finnas på en mycket låg nivå.

Fruktestrar bör förekomma på låg nivå.

Ingen smörkola/diacetyl bör finnas.

Smak: Både humlen och malten ska vara framträdande och harmoniera med varandra. Humlesmaken av citrus och tropiska frukter ska dominera något över den rika maltigheten. Maltigheten ska vara på medium till hög nivå och den ska märkas tydligt bakom humlen. Lättrostade toner ska finnas. Inslag av brända toner får finnas på en mycket låg nivå. Fruktesternivån ska vara låg. Ingen diacetyl. Beskan ska vara medium till hög.

Munkänsla: Medium kropp, med en torrhet på medium till hög nivå som kommer av humle och utjäst öl.

Förebild: Jackie Brown 5,9%/Mikkeller

E. Engelsk IPA

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.050-65	1.010-16	5,0-6,5	40-60	25-40

Engelsk IPA, India Pale Ale, uppkom på 1700-talet när engelsmännen behövde ett öl som var mer hållbart och klarade att skeppas till Indien. Detta medförde att denna välhumlade och relativt alkoholstarka ale skapades. Humlen som används är traditionella engelska humlesorter där inte citrus eller tropisk fruktighet dominerar. Torrhumling är vanligt förekommande. Även om den är gjord för långa sjötransporter bör den inte lagras länge då humlenyanserna förloras.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Tydligt maltigt ale med kraftig humle som dock ej döljer malten.

Färg/Utseende: Bärnsten till kopparfärgad.

Bouquet/Arom: Medium till stor humlearom, som bör komma från engelska sorter. Andra humlesorter får förekomma men då på en mycket låg nivå så att den engelska karaktären inte döljs.

Maltaromen ska ha inslag av karamell, knäck, lättrostad bröd och en kakig karaktär som tar ner humledominansen.

Doften får inte vara söt eller fruktig.

Smak: Humlesmak av engelsk karaktär ska vara på medium till hög nivå. Humlekaraktären ska dock inte dominera smaken helt. Maltsmaken, som ska vara på medium nivå, ska innehålla inslag av havrekaka, karamell eller knäck. Ölet ska vara väl utjäst med en torr och ren karaktär. Fruktestrar får bara förekomma på en låg nivå. Avslutningen ska vara torr. Beskan ska vara medium till hög.

Munkänsla: Medium kropp. Väl utjäst, torr.

Förebild: Butcombe Brunel IPA 5,0% - Golden ale 5,2% /Oppigårds - St. Peter's India Pale Ale 5,5% - Skogstorps IPA 6,0% / Eskilstuna ölkultur

F. Altbier

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044-48	1.008-14	4,5-5,0	35-50	25-65

Namnet Altbier betyder egentligen "gammalt öl" och härrör från tiden innan lagerjästens upptäckt. Altbier jäses med en tysk alejäst som tål att jäsas förhållandevis kallt, 15-18 grader. Ölet kallgras sedan för att ge en renare smak. Altbier bryggs med pilsner- eller alemalt och inslag av rostad malt. Humlen är tysk (ofta Spalter) eller tjeckisk ädelhumle. Vattnet ska vara relativt hårt för att främja humleutbytet och ge ett torrt och krispigt öl. Det är inte ovanligt att man torrhumlar lätt under lagringen.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Torr och besk. Relativt ren ale med brödiga toner och torrostade inslag.

Färg/Utseende: Kopparfärgad till mörkbrun. Ingen köldgrumling.

Bouquet/Arom: Maltaromen har en brödighet med torrostade toner på medium nivå. Knäckiga inslag får förekomma på en låg nivå. Aromhumlad med tyska humlesorter på låg till medium nivå.

Fruktighet på mycket låg nivå får förekomma. Ingen smörkola/diacetyl får finnas.

Smak: Maltsmaken från olika maltsorter, även vete, ska ligga på en medium nivå. Inslaget av torrostad malt ska vara på en låg nivå, den skall endast vara smakförhöjande och inte dominant.

Humlesmaken får vara på medium nivå. Humlekaraktären är kryddigt örtigt av tyska ädelhumlesorter.

Ölet ska ge ett rent, krispigt och smakfullt intryck. Låga nivåer av estrar får förekomma. Ingen diacetyl får märkas.

Beskan ska vara hög men får inte vara plätig.

Munkänsla: Medium kropp, torr och stram.

Förebild: Uerige Alt 4,7% /Uerige Obergärige Hausbrauerei - Schlüssel Alt 5,0% /Hausbrauerei Zum Schlüssel - Ctrl Alt Delete 4,5% / Nils Oscar

G. Övriga klassiska i kategori Karaktärsfull Ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

5. KRAFTIG ALE

Dessa ale är utmärkande fylliga i arom och smak och ofta vinösa. Alkohol är en del av karaktären. De är kraftfulla ale med en eller flera dominanta egenskaper. Ofta förekommer komplexa fruktiga inslag från jäsnigen och även tydliga högre alkoholer. Karaktären är dock inte kryddig eller fenolisk.

A. Scottish strong ale, 90/-

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.065-85	1.012-24	6,5-8,4	25-35	40-90

Historiskt är skotska öl präglade av klimatets förutsättningar. Traditionellt behövde humle importeras och hölls därför för ett minimum. Jäsnigen sker vid lägre temperatur än för andra ale, vanligtvis vid 16-18 gr C.

Scottish Strong Ale ger ett maltsött och fylligt huvudintryck kombinerat med en karamellig knäckighet och fruktestrar. Värmande alkohol, choklad, lätt rökighet och vinösa toner är också vanligt förekommande. Röktoner härrör från den traditionella skotska ale-jästen.

Karamelltoner förstärks genom att vörten kokas extra länge, minst 1½-2 timmar, ofta 3-4 timmar.

Engelska humlesorter används som bitterhumle. Smak- och aromhumle undviks.

Jäses vid ca 16 °C och lagras svalt. Ölen tappas om innan primärjäsnigen avstannat för att avbryta jäsnigen och få en hög maltigt sötma.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Stor knäckig karamellmaltighet med värmande alkohol och balanserande humlebeska.

Färg/Utseende: Mörkt kopparfärgad till rödsvart. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Ölet ska ha en maltigt aromkaraktär på medium till hög nivå. I maltaromen bör inslag av knäck, karamell och/eller kola förekomma. En liten rökig ton får också tillhöra aromen.

Alkoholvärmande och fruktiga inslag bör också ingå i doften. Låg nivå av fenoler och en svagt syrlig ton får förekomma.

Humleldoft på en mycket låg nivå är tillåten.

Smak: Maltkaraktären, som bör vara stor, ska ha inslag av knäck, karamell, kola och choklad. Även inslag av lakritstoner får förekomma. Maltsötman ska balanseras av en ren alkoholkaraktär. Ett litet rökigt inslag får förekomma. Fruktestrar får finnas på låg till medium nivå. Humlesmaken ska vara låg till medium. Låg nivå av diacetyl är tillåten. Beskan ska vara låg.

Munkänsla: Stor kropp. Söt, lätt viskös och mjuk.

Förebild: Old Jock 6,7% /Broughton Ales - Traquair House Ale 7,2% /Traquair House Brewery - Champion Ale 7,2% /Mc Ewan's

B. Strong pale ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.057-72	1.012-18	5,9-7,5	30-45	20-35

I dessa ale är det humlen som pratar mest, malten ska märkas som ett komplement. Humlen ska domineras av sorter som ger en tydlig karaktär av citrus och/eller tropisk frukt.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: En lite starkare ale med kraftig humlekaraktär och balanserande knäckighet.

Färg/Utseende: Ljus bärnsten till kopparfärgad.

Bouquet/Arom: Det ska finnas en blommig och fruktig humlearom som är kraftig till mycket kraftig.

En maltighet med knäck och karamellinslag ska balansera humleldoft.

Fruktestrar på en medium nivå bör också ingå.

Smak: En humlesmak av tropisk frukt och/eller citrusoner ska närvara på medium till hög nivå. Humlesmaken ska ge ett fräscht intryck. Maltinslaget ska ge en svag till medium sötma som bildar harmoni med humlen. Maltkaraktären bör vara lite knäckig. Fruktestrar på en medium nivå bör ingå och en svag sylrig och/eller träig ton får förekomma. Medium till kraftig humlebeska som dock inte får dominera eller vara kvarhängande.

Munkänsla: Medium kropp

Förebild: Jaipur 5,9% /Thornbridge - Mayhem 6,2% /Epic Brewing Company - Amarillo 5,9% /Oppigårds - Dale's Pale Ale 6,5% /Oskar Blues Brewery

C. IPA

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.056-70	1.010-16	5,9-7,5	50-75	15-25

Denna variant av den klassiska engelska IPA:n utvecklades i USA och är numera en av de populäraste ölstilarna. Till skillnad mot den engelska, som ska ha en balanserad maltighet, så ska denna IPA vara torr, besk och lätt i malkroppen. Små mängder av ljusa karamellmaltsorter ska ge ett litet stöd åt de stora humlegivorna. Humlesorterna ska ge toner av citrus och tropisk frukt. Såväl amerikanska som fruktiga humlesorter från nya världen används.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Krispigt torr och besk med kraftig arom och smak av humlesorter som ger citrus och tropisk frukt-karaktär.

Färg/Utseende: Gyllengul till bärnstensfärgad. Disighet är tillåtet.

Bouquet/Arom: Ska innehålla en stor blommig humledoft med arom av citrus och/eller tropisk frukt. Fruktestrar bör finnas på låg till medium nivå. Maltigheten, som ska vara låg, ska ha karamelliga inslag. Alkoholtoner får förekomma på låga nivåer.

Smak: Kraftigt smakhumlad och hög mineralhalt i vattnet ger ett krispigt torrt öl. Karakteriseras av en kraftig beska och hög alkoholhalt. Karamell och maltighet på låga till medium nivåer. Fruktestrar i låga till medium nivåer är tillåtna. Alkoholsmak får förekomma men den får ej vara spritig. Kraftig beska.

Munkänsla: Medium kropp. Torrt och krispigt.

Förebild: Anniversary ale 5,9% /Sierra Nevada - Indian Tribute 6,8% /Oppigårds - Hop Yard 7,3% /Nils Oscar

D. Black IPA

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.050-70	1.012-18	5,0-7,5	40-60	80-100

Black IPA är en mycket modern ölstil som såg dagens ljus först i mitten på 00-talet. Black IPA bryggs på pilsnermalt eller neutral pale ale-malt samt några procent rostade maltsorter. De mörka maltsorterna ska bidra med färg samt lättrostade och chokladiga aromer och smaker. Maltkompositionen kompletteras med mindre tillsatser av karamellmalt. Maltkaraktären får dock inte överskugga humlen. Precis som i en vanlig IPA ska humlen dominera. Humlekaraktären ska precis som i vanlig IPA dra åt citrus och tropisk frukt.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Humledominerad med lättrostad och chokladiga malttoner. IPA:ns Schwarzbier.

Färg/Utseende: Mörkbrun till svart. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Ska ha en stor blommig humledoft med inslag av frukt och citrus. Rostade men ej brända malttoner och inslag av karamell ska finnas på låg nivå. Alkoholtoner på låg nivå är tillåtet.

Smak: Kraftigt smakhumlad med kraftfulla och moderna humlesorter som drar åt citrus och tropisk frukt.

Beskan ska vara kraftig.

Maltigheten ska vara rostad men ej bränd och ha en chokladighet samt en liten karamellighet. Choklad och karamell får inte dominera så att det ger ett sött intryck. Fruktestrar på medium till höga nivåer.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Jämtlands Black IPA 6,0% /Jämtlands bryggeri - Raven Black IPA 6,6% /Thornbridge

E. Dubbel IPA

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.075	≥1.012	≥7,8	≥75	16-40

Dubbel IPA eller Imperial IPA är en vidareutveckling av amerikansk IPA och var den första ölstilen att ta steget till Dubbel eller Imperial nivå. Ölstilen karakteriseras av kraftiga smak- och aromhumlegivor och en mycket tuff beska. DIPA bör konsumeras relativt ung för att det karakteristiskt fräscha humleintycket ska upplevas. De stora sena humlegivorna bidrar ofta till en lätt svavlig ton i doft och smak. Torrhumlas ofta.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Mycket humledominerad och besk öl med lätt balanserad karamellinslag.

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till mörkt kopparfärgad. Disighet får förekomma eftersom öltypen vanligtvis torrhumlas.

Bouquet/Arom: Kraftig humlearom från valfria humlesorter ska dominera doften. En del av aromen består så gott som alltid av citrusoner av något slag. Fruktiga toner från jäsnings och humle bör vara på medium till hög nivå. En liten maltsötma ska balansera humlen. Alkohol får vara en del av doften men skall inte uppfattas som spritig. Får vara svavlig på mycket låg nivå.

Smak: Humlesmaken skall vara stor och komplex, med inslag av frukt och citrus och får vara svavlig på mycket låg nivå. Beskan skall vara hög till extremt hög. Maltsmaken skall vara låg till medium och skall i viss mån balansera beskan. Maltkaraktären bör vara svagt karamellig med inslag av toffee och knäck. Ingen diacetyl. Låg till medium fruktighet. En ren men inte påträngande alkoholton är tillåten. Alkoholtonen får inte vara spritig eller innehålla högre alkoholer. Lång komplex efterbeska som inte får upplevas som kärv.

Munkänsla: Medium kropp. Inga kärva humlesmaker skall märkas. Kolsyrehalt på medel till hög nivå. Det bör finnas en svag alkohol och maltsötma i bakgrunden. Mjukt alkoholvärmande.

Förebild: Russian River Pliny the Elder 8.0 %, Avery Majaraja 10.3 %, Bell's Hop Slam 10.0 %, Stone Ruination IPA 7.7 %, Dogfish head 90 minute IPA 9.0 %, Brewdog Hardcore IPA 9.2 %.

F. Barley wine

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.083	≥1.018	≥8,5	50-100	30-75

En stark ale med ursprung i England. Den första i sitt slag var Bass no.1 med anor från 1870-talet. Numera bryggs Barley Wine över hela världen. Hela skalan från extremt maltiga exemplar till de med tydlig beska och humlekaraktär finns representerade. Barley Wine utvecklas ofta positivt med lagring. Med åren utvecklas dofter och smaker av torkad frukt, honung, sherry och madeira. Bryggs med karaktärsfull alemalt med inslag av karamellmalt och chokladmalt på låg nivå. Lakningen görs med så lite lakvatten som möjligt, om

ens något. Man kokar ofta flera timmar för att få en extra karamellisering.

Kortfattad karaktärsbeskrivning: Extremt maltig, relativt söt och alkoholvärmande med inslag av knäck karamell och torkad frukt.

Färg/Utseende: Kopparfärgad till rödbrun färg. Skumkronan får vara liten. Köldgrumling är tillåtet.

Bouquet/Arom: Stor söt arom, där någon eller flera av maltaromerna karamell, toffee, knäck, sirap och melass ska framträda.

Stor karaktär av fruktestrar och en alkoholvärmande arom ska finnas. Långlagrade Barley wines får tydliga aromer av torkad frukt. Humlearomen får vara låg till mycket hög.

Smak: Hög restsötma. Stor karaktär av torkad frukt som t ex: russin, plommon och aprikoser ska finnas.

Alkoholvärmande nyanser och karamellighet på medium till hög nivå ska vara en del av karaktären.

Humlesmaken får vara låg till mycket hög och beskan ska balansera den söta maltigheten. Ingen eller mycket låg nivå av diacetyl. Beskan ska vara medium till hög.

Munkänsla: Mycket kraftig kropp. Mycket låg till medium CO2. Mjuk med värmande alkohol.

Förebild: Old Foghorn 8-10% /Anchor Brewing - Big Foot 9,6% /Sierra Nevada - Bötet 9,1% /Nynäs - Thomas Hardy's Ale 11,7% /O'Hanlon's Brewing Co. Ltd.

G. Övriga klassiska i kategori Kraftig Ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

t ex Old ale, Scottish strong ale 120/-

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

6. VETEÖL

A. Weizen/weissbier (sydtysk typ)

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.046-52	1.008-14	4,9-5,6	10-15	8-20

Ölet bryggs med minst 50% mältat vete, med små humlegivor. Ofta till sin fördel färska.

Färg/Utseende: Halmgul till bärnstensfärgad. Kan vara blank eller disig av jäst.

Bouquet/Arom: Aromen är helt klart fruktig och fenolisk. Bananestrar är ofta förekommande. Den fenoliska karaktären beskrivs ofta som kryddnejlika, muskot, kokt skinka och plåt. Kan vara rökgig eller till och med vaniljlik. Ingen diacetyl/smörkola.

Smak: Den är väl utjäst. Bananestrar förekommer ofta. Fruktig och fenolisk där den fenoliska karaktären ofta beskrivs som kryddnejlika, muskot, kokt skinka och plåt. Om jäst finns kvar får ölet en tydlig jästsmak och ett mäktigare intryck. Vetemalten ger en tydligt mjuk och jordig maltkaraktär. Ingen diacetyl. De traditionella lokalt bryggda veteölen kan vara mera maltiga (ej karamelliga) än dagens moderna veteöl bryggda av de stora bryggerierna där smakbildningen är betydligt renare.

Munkänsla: Den relativt höga vörtstyrkan och alkoholhalten ger ett öl med medium till stor kropp. Kraftigt kolsyrad.

Förebild: Söldenauer, Erdinger Hefe Weisse OG 1.050 FG 1.010 5,3%, Weihenstephaner Hefe 5,4%.

B. Dunkelweizen

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.046-52	1.008-14	4,9-5,6	10-15	35-95

Ölet bryggs med minst 50% mältat vete, med små humlegivor. Chokladmalt och rostad vetemalt ger en mjukt chokladig karaktär.

Färg/Utseende: Ljusbrun till brunsvart.

Bouquet/Arom: Aromatiskt fenolisk och fruktig med chokladtoner.

Smak: Viss maltsötman, med rostad och chokladig karaktär. Fenoliska och estriga smaker finns på låga nivåer. Normalt används mörk malt tillsammans med mörk karamell- eller färgmalt. Vetemalten ger en tydligt mjuk maltkaraktär. Ingen diacetyl/smörkola.

Munkänsla: Medium. Kraftigt kolsyrad.

Förebild: Erdinger Dunkelweissen OG 1 052 FG 1 010 5,6%, Franziskaner Hefe Dunkelweissen 5%.

C. Belgisk wit

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044-50	1.006-10	4,8-5,3	15-25	5-10

Bryggs med stora delar mältat eller omältat vete. Kryddad med koriander och apelsinskal (curacao). Ofta till sin fördel färska.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till halmgul och oftast grumliga.

Bouquet/Arom: Lätt citrusaktig ton. Liten till tydlig doft av korianderfrön och apelsinskal (curacao). Ingen diacetyl/smörkola samt endast låga halter av fruktestrar. Inga eller låga halter av fenoler typ kryddnejlika, skinka, plåt.

Smak: Högkvalitetshumle används för att ge en låg till medel beska och humlesmak. Ölet skall vara torrt och friskt. Tydlig smak av korianderfrön och apelsinskal (curacao). Ingen diacetyl samt endast låga halter av fruktestrar. Inga eller låga halter av fenoler typ kryddnejlika, skinka, plåt. Viss syra är tillåten. En del kommersiella exempel tillsätter extra syra för att ytterligare fräscha upp smakbildningen.

Munkänsla: Liten till medium kropp.

Förebild: Hoegaarden Wit, Dentergems, Blanche de Namur.

D. Amerikansk veteöl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.030-46	1.006-14	3,5-4,5	5-17	4-15

Kan jäsas på amerikansk under- eller överjäst, oftast överjäst. Bryggs med 30-50% vete. Amerikansk veteöl bryggs med liknande recept som en sydtysk weissen. Ofta till sin fördel färska.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till gyllengul.

Bouquet/Arom: Fruktestrar i smak och doft är typiska, men inte dominerande, dock skall inte fenoliska eller nejlilikaktiga dofter märkas. Ingen eller mycket lite diacetyl.

Smak: Låg till medium humlesmak. Fruktestrar i smak och doft är typiska, men inte dominerande, dock skall inte fenoliska eller nejlilikaktiga dofter märkas. Ingen eller mycket lite diacetyl.

Munkänsla: Kroppen är lätt till medium.

Kolsyran är lägre än i tyska veteöl.

Förebild: Anchor Wheat Beer.

E. Weizenbock

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.066-80	1.016-28	6,9-9,4	10-15	14-100

Har en hög vörtstyrka och alkoholhalt i jämförelse med sydtysk ljus och mörk weissen.

Färg/Utseende: Färgen är gyllengul till svart. Jästgrumling okej.

Bouquet/Arom: Om den är mörk bör en ton av rostad malt till viss del komma fram i doften. Fenoliskt kryddig med inslag av estrar. Ingen diacetyl.

Smak: Maltsötman balanseras av det fenoliska, nejlilikaktiga och bananestriga smakerna. Små humlegivor. Om den är mörk bör en ton av rostad malt komma fram i smaken. Ingen diacetyl.

Munkänsla: Medium till stor kropp. Högt kolsyrehalt.

Förebild: Erdinger Pikantus Dunkel Weissenbock OG 1 068 FG 1 013 7,3%, Graminger Weissenbock OG 1 068 FG 1 017 6,8%, Schneider Aventinus 8,2%, Weihenstephaner Vitus 7,7%.

F. Övriga klassiska veteöl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare. Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

7. MILD STOUT/PORTER

Porter är en av tidigast omnämnda öltyperna. Dagens porter och stout är i de allra flesta fall helt andra produkter än den porter som bryggdes i London under storhetstiden på 1700- och 1800-talet. Då var porter känd som en stark, brun, rökgig och syrlig dryck. Stout urskildes från början som en alkoholstarkare variant när portern blev allt svagare. I dag kan stout karaktäriseras genom sin tydligt brända och beska, ofta torra och lite syrliga profil, medan porter har en mjukare framtoning och lutar åt det chokladigt maltiga. Under senare delen av 1900-talet kom dessutom varianter av porter och stout med tydliga humletoner i doft och smak, först från mindre bryggerier i Nordamerika. Kommersiella bryggerier kallar ofta sin mörka öl för olika varianter av porter och stout helt godtyckligt. Samma öl kan heta porter i vissa länder och få stout på etiketten när det säljs i andra, helt och hållet beroende på vad som är mest gångbart.

A. Dry stout

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.035-44	1.008-12	3,7-4,4	30-50	≥100

Typiska öl i den här stilen är fatöl, som serveras med blandgas (kväve och koldioxid).

Färg/Utseende: Svart med röda och/eller bruna inslag. Kraftigt, tät skum är viktigt.

Bouquet/Arom: Torr och lätt bränd (rostad). Inslag av kaffe och choklad. Ev. inslag av humle på låg nivå.

Smak: Initialt en rostad maltsmak, med en tydligt torr och besk avslutning som hänger kvar. Toner av kaffe och choklad kombineras med en tydlig till kraftig beska. En viss syrlighet från rostad korn kan ibland anas, men är inte nödvändig. Låg karamellighet balanseras och ger ett mjukt öl. Fruktestrar överskuggas av malt, beska och brändhet. Ingen diacetyl.

Munkänsla: Lätt kropp.

Förebild: Guinness Draught - OG 1 039, 4,2%, BU 45, 135 EBC, Murphy's Stout - 4%, Beamish Stout - OG 1 038, 4,2%.

B. Extra stout

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044-56	1.009-15	4,5-5,8	30-60	≥100

Färg/Utseende: Svart med röda och/eller bruna inslag. Kraftigt skum.

Bouquet/Arom: Torr och tydligt bränd och rostad. Inslag av lakrits och karamell kan förekomma, även viss bränd syrlighet i låga nivåer. Humlearom och fruktestrar försumbara.

Smak: Initialt en bränd maltig och karamellig smak, med en tydlig torrostad lång beska i avslutningen. Viss syrlighet från rostad korn är tillåtet. Ingen till knappt märkbar humleton. Låga halter av estrar. Ingen diacetyl. Tydlig till kraftig beska.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Guinness Extra Stout OG 1 052, 5,5%, BU 50, 130° EBC, St. Peter's Old-Style Porter 5,1%, FG 1 011, Black Wych 5,0%.

C. Brown porter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040-52	1.010-18	3,8-5,0	20-35	50-80

Typiska öl i den här stilen är brittiska puböl som ofta bara förekommer som fatöl.

Färg/Utseende: Brun till mörkt brun, med inslag av rött. Skall inte vara svart.

Bouquet/Arom: Humledoft från försumbar till märkbar. Mjukt maltig, aningen rostad med inslag av choklad. Lätt fruktighet tillåten.

Smak: Smaken är mjukt, maltigt chokladig med viss karamellighet. Rostad maltsmak skall finnas och kan variera mellan tydlig till märkbart mjölkchokladmild. Fruktstrar kan finnas och skall vara i balans med den rostade karaktären samt humlebeskan. Humlesmak från försumbar till märkbar.

Munkänsla: Kropp lätt till medium.

Förebild: Närke Mörker 4,2%, Timothy Taylors Porter 3,8% OG 1 041.

D. Porter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.053–63	1.015–22	5,0–6,2	20–40	60–100

Porterlassen rymmer såväl den karamelliga svenska portern som de lite torrare London porter-varianterna.

Färg/Utseende: Brun till mörkt brun, med inslag av rött. Skall inte vara svart.

Bouquet/Arom: Humledoft från försumbar till märkbar. Mjukt maltig, aningen rostad med inslag av choklad, karamell och knäck. Lätt fruktighet i balans med de rostade tonerna.

Smak: Smaken är mjukt, maltigt, chokladig och lätt knäckig karamellighet. Sötma, som ej är kladdig, klart märkbar till tydlig. Tydlig rostad maltsmak som balanseras av mildare toner av mjölkchoklad. Fruktstrar bör finnas och skall vara i balans med den rostade karaktären samt humlebeskan. Humlesmak från försumbar till klart märkbar.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Carnegie Porter 5,5%, Youngs London Stout.

E. Oatmeal stout

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–52	1.008–18	4,0–5,5	20–40	≥80

Färg/Utseende: Färgen skall vara mörkt koppar till kolsvart.

Bouquet/Arom: Humledoft får förekomma men inte dominera mot det rostade och chokladiga. Få eller inga estrar.

Smak: I oatmeal stout används havre. Detta ger en mjuk och full smak utan att ha en sädeskaraktär. Rostad malt, karamell och chokladsmak skall ge ett mjukt öl som balanseras av en medium till hög beska. Humlesmak och doft får förekomma men inte dominera mot övrig smak. Fruktstrar på låg till medium nivå.

Munkänsla: Medium till stor kropp.

Förebild: Young's Oatmeal Stout 5%, Broughton Ales Scottish Oatmeal Stout 4,2%, Samuel Smith Oatmeal Stout OG 1 050 5%, Jämtlands Oatmeal Porter.

F. Milk/Sweet Stout

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.045–56	1.012–20	4,0–5,5	15–25	≥150

Färg/Utseende: Djupt mörkt rödsvart. Kraftigt och hållbart skum.

Bouquet/Arom: Humlebeska skall balansera sötma utan att ge bidrag till smak eller doft.

Smak: Söt stout, även kallad cream stout eller milk stout, har en mindre rostad karaktär än klassisk irländsk stout. Mjölksocker kan användas vid buteljering för att ge en sötare smak. Maltsötma, choklad och karamellsmak skall dominera. Humlebeska skall balansera sötma utan att ge bidrag till smak eller doft.

Munkänsla: Kraftigare kropp än en dry stout.

Förebild: Samuel Adams Cream Stout OG 1 056 FG 1 018 4,7%.

G. Övriga klassiska i kategori Mild Stout/Porter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

8. KRAFTIG STOUT/PORTER

A. Foreign stout

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.057–76	1.011–18	6,1–8,0	50–70	≥100

Färg/Utseende: Djupt mörkt rödsvart till svart. Kraftigt och hållbart skum.

Bouquet/Arom: Tydligt bränd och rostad. Alkohol, vinös, rostad malt, karamell och frukt. En bränd syrlighet bör finnas med.

Lagrade exemplar kan utveckla toner av torkad frukt. Humlearom försumbar.

Smak: Initialt en tydligt bränd och rostad maltighet, med inslag av karamell. Aldrig söt och chokladig. Avslutningen är en tydlig till kraftig torrostad beska. Viss syrlighet från rostad korn bör finnas i smakbild. Låga halter av fruktstrar. Ingen diacetyl. Längre lagring kan ge tydliga inslag av starkvin och torkad frukt.

Munkänsla: Medium till stor kropp.

Förebild: Guinness Foreign Extra Stout – OG 1 073 7,5% BU 50, Koff Porter – 7,2%.

B. Modern Stout & Porter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.048–63	1.010–22	4,8–6,2	30–40	≥80

Öl i den här stilen är oftast överjästa, men underjästa varianter kan förekomma.

Färg/Utseende: Djupt mörkt rödsvart. Kraftigt skum är viktigt.

Bouquet/Arom: Torr, lätt bränd och rostad. Tydlig till kraftig doft av aromahumle.

Smak: Initialt en maltig karamell- och chokladsmak med en tydlig beska i avslutningen. Både mjukare och mer skarpbrända varianter tillåtna. En viss syrlighet kan anas, men är inte nödvändig. Fruktstrar överskuggas av malt, beska och brändhet. Ingen eller lite diacetyl. Tydlig till mycket framträdande humlekaraktär, ofta av amerikanska humlesorter, men alla nobla varianter tillåtna.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Jämtlands Porter – 4,8%, Sierra Nevada Porter – 5,6%, OG 1 058, FG 1 015, BU 40, Sierra Nevada Stout.

C. Imperial porter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.064	1.015–30	≥6,3	35–65	60–100

Öl i den här stilen är oftast underjästa, men överjästa varianter kan förekomma. Många bryggs runt Östersjön, men det finns även exempel från andra delar av världen. Utvecklas ofta positivt med lagring.

Färg/Utseende: Mörkt brun till mörkt rödsvart. Ej kolsvart. Tjockt skum.

Bouquet/Arom: Tydlig till kraftig alkoholton, ofta med starkvinsinslag. Maltig doft med karamell, bränt socker, kola nötter och lakrits. Ej bränd och syrlig eller humlearom. Fruktstrar och DMS från märkbar till tydlig.

Smak: Fyllig sötma med maltiga och karamelliga, men ej brända toner. Värmande alkohol med inslag av torkad frukt, sirap och lakrits bör finnas. Milda toner av kaffe och choklad är okej. Ingen till lite diacetyl. Ingen till märkbar smakhumle, samt en balanserad beska.

Munkänsla: Stor och fyllig kropp.

Förebild: Alderis Porteris 6,8%, Black Boss Porter 9,4%, Ceres Royal Stout 7,7%.

D. Imperial stout

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.070	1.014–28	≥7,0	50–90	≥90

Utvecklas ofta positivt med lagring.

Färg/Utseende: Mörkt rödbrun till svart. Liten skumkrona okej.

Bouquet/Arom: Rostade kaffelika toner med inslag av choklad. Humlearomen kan vara märkbar till tydlig. Vinösa fruktiga toner förekommer ofta, vanligt med drag mot konserverade körsbär. Ingen eller endast lite diacetyl.

Smak: En rostad maltig smak, som kan vara både bränd och chokladig balanseras med en bestämd humling. Rostade maltsorter bidrar med smaker såsom kaffe, cappuccino, lakrits, krut, bitter choklad. Beskan kan vara från måttlig och balanserad till mycket hög i mörkare varianter. Den rostade maltens syrlighet och bitterhet bör vara måttlig och skall inte dominera. Humlesmak från låg till tydlig. Fruktstrar hör även till smakbild. I lagrade exemplar övergår fruktestrarna mer och mer i konserverade körsbär. Ingen eller endast lite diacetyl.

Munkänsla: Stor kropp. Låg halt av koldioxid är okej.

Förebild: Samuel Smith Imperial Stout 7,0%, Slottskällans Imperial Stout 9,0%, Brooklyn Black Chocolate Stout 8,7%, OG 1 087.

E. Övriga klassiska i kategori Kraftigt Stout/Porter

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

9. BELGISK OCH FRANSK ALE

Från Belgien och Nordfrankrike härstammar öltyper med en variationsrikedom utan motstycke i världen. Här möter man allt från svag, maltig ale till stark, torr trappistöl och syrlig, stalldoftande lambik. Här har också gamla bryggeritekniker såsom spontanjäsnings överlevt in i modern tid. Många bryggare talar hellre om sitt öl i konstnärliga termer än om typer och klassificeringar. Belgisk och fransk ale är vanligtvis mycket lättdrucken även i de fall alkoholstyrkan är hög. Ett gemensamt drag är nämligen att ölet oftast är väl utjämt och därför har lätt kropp och liten restsötma. Inte sällan varmjäses ölet med de för regionen så karaktäristiska jäststammarna, som ger upphov till fenoliska och fruktestriga dofter och smaker. Jästtemperaturen ligger vanligtvis mellan 24 och 29 grader. Ett annat särdrag är att upp till 20% av extraktet kan utgöras av ljust eller mörkt socker i fast eller flytande form. Detta underlättar utjäsnings och bidrar till smak och färg. Belgisk och fransk ale är ofta rejält kolsyrad och har ett kraftigt skum. Den har sällan utpräglad humlekaraktär. Normalt bör endast europeisk kvalitethumle användas.

A. Ljus belgisk ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.045-54	1.008-14	4,5-5,5	20-35	7-30

Bryggs huvudsakligen på pilsner- eller pale ale-malt, med wiener- eller münchenermalt för färg, kropp och komplexitet.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till kopparfärgad. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Doften skall vara utpräglad maltig och bör vara fruktig, men fruktigheten skall inte dominera. Låga till medelhöga av humle, som kan vara blommiga eller kryddiga. Låga nivåer av fenoler kan förekomma. Diacetyl får inte finnas.

Smak: Skall inleda med en mjuk maltsötma som bör vara knäckig och lite nötaktig. Fruktig med en märkbar kryddighet. Humlearomen skall vara låg till icke-existerande. Låga nivåer av fenoler och återhållsam beska.

Munkänsla: Medium kropp.

Förebild: Palm Speciale, Dobbel Palm, De Koninck.

B. Blonde

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.051-65	1.008-14	5,6-6,9	15-30	7-14

Blonden är ofta nästan lagerlik i sin renhet, lätt maltsöt och värmande och med återhållsamma fruktestrar och fenoler. Öltypen är en relativt modern komposition för att locka lagerdrickare. Baseras ofta på belgisk pilsnermalt kompletterad med aromatisk malt eller råfrukt, t ex majs eller socker.

Färg/Utseende: Halmgul till ljust bärnstensfärgad. Kraftigt och stabilt skum. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Aningen jordiga eller kryddiga humletoner samsas med en något söt maltighet. Jästen kan bidra med återhållsamma kryddiga fenoler, parfym och en honungslig alkoholton, eller återhållsamma och jästiga fruktestrar som ofta drar åt citrus.

Smak: Inleder mjukt med en tydlig men inte stor maltighet, som går över i en torrare avslutning. Medium beska. Humlearomen ska vara återhållsam, och kan vara kryddig eller jordig. Bör ha låga nivåer av fruktestrar och av en karamellartad eller honungslig sötma. Får ha försiktiga fenoler. Kan ha en värmande avslutning.

Munkänsla: Medium kropp. Medium till hög kolsyra.

Förebild: Leffe Blonde, Affligem Blond, La Trappe Blonde, Grimbergen Blonde.

C. Tripel

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.070-90	1.008-13	7,5-10,5	20-39	7-20

Tripel är aristokraten i den ljusa starka belgiska familjen. Den är utsävande men välbalanserad, tung men inte sötslig, ofta värmande men aldrig spritig.

Färg/Utseende: Färgen skall vara halmgul till bärnsten. Skummet skall vara kraftigt och moussigt. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: En tripel skall vara komplex i doften. Fenoler skall ge en märkbar till påtaglig kryddighet som kan innehålla nejlika, mandelmassa och parfymig blommighet. Det skall finnas viss men inte dominerande maltsötma. Fruktiga estrar som kan dra åt citrus, banan och aprikos kan förekomma på låga nivåer. Humledoften skall vara återhållsam, liksom maltigheten. Skall ej dofta lösningsmedel eller vara spritig. Ingen diacetyl.

Smak: Mjukt maltig med en komplex kryddighet från jästfenoler. Mandeltoner förekommer ofta. En märkbar humlesmak och medelhög beska får finnas. Tripeln bör vara värmande men inte spritig. Diacetyl/smörkola får inte förekomma.

Munkänsla: Medelfyllig med hög kolsyra. Utjäst och torr.

Förebild: Westmalle tripel, La Trappe tripel, Vit Chimay, Brugse tripel, St. Bernardus tripel, St. Feuillien triple, Tripel Karmeliet.

D. Ljus stark belgisk ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.067	1.006-16	7,0-13,0	20-35	7-30

Ljus stark belgisk ale är en bred grupp. Där ingår både torra, lätta öl och tyngre, sötare varianter. Gemensamt skiljer de sig dock från tripel genom att ha en doft- och smakbild med färre komponenter och att de kan vara söta, vilket tripel aldrig är.

Färg/Utseende: Ljust halmgul till koppar. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Doften bör vara fruktigt estrig, där estrarna kan dofta banan, äpple, päron, persika, tropisk frukt eller smågodis. Fenoler skall finnas på låga till medelhöga nivåer. En tydlig alkoholton kan förekomma. Humledoft kan förekomma på låga nivåer.

Smak: Tydliga men inte överväldigande fruktiga estrar och fenoler. Humlesmak kan finnas på låga nivåer. Humlebeskan skall vara låg till medelhög. Mer eller mindre värmande beroende på alkoholstyrka. En viss sötma och spritighet från alkoholen får förekomma, särskilt i starkare exemplar. Toner av lösningsmedel får förekomma på låga nivåer. Får vara antingen torr eller ha en viss restsötma.

Munkänsla: Ofta medium kropp, men får vara lättare. Hög kolsyra.

Förebild: Delirium Tremens, Duvel, Kastelelbier Blonde, Brigand, Judas, Kwak, Bush Ambrée, St. Feuillien Blonde.

E. Brune

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.055-67	1.008-14	5,5-7,5	25-35	25-65

Brune (flamländska: Bruin) kan beskrivas som den lite sötare klosterölsvarianten av trappisternas dubbel. Klosteröl blev en vanlig företeelse efter andra världskriget. Anknypningen till ett kloster, ofta bara en licens att använda namnet, blev de profana bryggeriernas sätt att haka på det ökande intresset för trappistöl. På många sätt är brune ett extremt välbalanserat, eller tillrättat, öl. Sticker någonting ut eller dominerar är det ingen bra brune.

Färg/Utseende: Kopparfärgad till mörkt chokladbrun. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Maltig med toner som kan dra åt sirapssöt choklad eller mörka sockerarter. Fenolisk kryddighet skall förekomma i måttliga mängder och fruktestrar får förekomma på låga nivåer. Doften kan dra åt torr choklad och ha lätt rostade toner. Varken alkohol eller lösningsmedel får förekomma. Humle får finnas i doften men på låga nivåer.

Smak: Maltigt mjuk. Kan dra åt choklad eller mörk sirap. En brune får varken vara tung och sockersöt eller utpräglad torr, även om den får ha en lätt torr eftersmak. Smaken skall vara fruktig och karamellig, får vara lätt kryddig/fenolisk och kan ha låga nivåer av smakhumle. Lätt rostade toner får förekomma. Beskan ska vara låg. Diacetyl/smörkcola får inte förekomma.

Munkänsla: Lätt till medium. Medel till hög kolsyra.

Förebild: Lefe Brune, Ciney Brune, Maredsous 6 Donker.

F. Dubbel

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.056-70	1.010-16	5,9-7,4	25-35	20-75

Öl som skulle kunna klassificeras som dubbel bryggdes redan på medeltiden, men den första moderna dubbeln bryggdes av Westmalle 1856. Namnet dubbel började användas först efter andra världskriget när trappistölen började nå större publik. Traditionellt bryggs dubbel huvudsakligen med belgisk pilsnermalt och mörk sirap eller oraffinerat socker. Men det är fullt acceptabelt att också ha med münchenermalt, mörk karamellmalt och andra specialmalter.

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till mörkbrun. Skall ha ett kraftigt, moussigt och stabilt skum. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Mångfacetterad och sammansatt maltig doft som kan dra åt choklad, kola och nötter. Får inte vara bränd. Fruktestrar och kryddiga fenoler bör förekomma, men inte på höga nivåer. Även toner av högre alkohol får förekomma, men en dubbel får inte dofta spritigt eller lösningsmedel. Låga nivåer av humle får förekomma.

Smak: En dubbel skall vara smakrik, komplex och maltdominerad, med en torr eftersmak. Maltsötma som drar åt nougat och choklad skall samspeja med estrar, alkohol och fenoler, men med tonvikt på maltigheten. Kryddiga fenoler som kan dra åt nejlika samt toner av mandel, russin och torkad frukt får förekomma men får inte dominera. En återhållsam beska bör finnas. Viss humlesmak får förekomma. Varken diacetyl/smörkcola eller kryddor får förekomma.

Munkänsla: Medelfyllig. Hög kolsyra.

Förebild: Westmalle dubbel, La Trappe dubbel, Röd Chimay.

G. Mörk stark belgisk ale

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.068	1.010-18	7,5-13,0	20-35	30-75

Mörk stark belgisk ale omfattar både fylliga öl med viss restsötma och torrare och stramare, kryddiga varianter. Ölet skall upplevas som ett harmoniskt och balanserat, men kan på samma gång vara väldigt mäktigt.

Färg/Utseende: Koppar till mörkbrun. Skall vara moussig med ett rejält och stabilt skum. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: En påtaglig maltsötma skall finnas i doften, som kan vara karamellig eller torrare chokladig. Måttliga till påtagliga fruktestrar skall finnas och gärna föra tankarna till söta frukter som russin, plommon, körsbär och fikon. Kryddiga fenoler får förekomma, men bör vara mer peppriga än utpräglad nej-

likliknande. Får ha en alkoholton, men skall inte dofta lösningsmedel.

Smak: Maltigt chokladig med liknande fruktestrar och fenoler som i doften. Skall vara värmande till mycket värmande, men bör inte upplevas som spritig. Trappistvarianterna är relativt torra, medan andra varianter kan vara sötare. Beska och humlesmak får finnas, men skall inte vara framträdande. Högre beska är tillåten i varianter med högre FG. Men ofta är det alkoholen snarare än beskan som balanserar maltsötman.

Munkänsla: Medium till fyllig. Hög kolsyra, men skall inte vara stickig.

Förebild: Westvleteren 12, Rochefort 10, Rochefort 8, Blå Chimay, Gulden Draak, Kastelelbier Brune, St. Bernardus Abt 12, Achel Brune.

H. Saison

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.044-56	1.002-08	5,0-6,8	20-35	5-35

Saison har sina rötter i vallonskt bondgårdsöl. Öltypen har bevarats av små belgiska bryggerier och bryggs idag i många länder med mikrobryggerikultur. Historiskt skedde bryggningen i slutet av den kalla årstiden. Ölet kryddades ibland med t ex koriander, ingefära, stjärnanis eller citrusskal. För att ölet skulle behålla sin fräschör till skördearbetet humlades det rejält. Saison jäses ofta mycket varmt (över 30 grader) med jäst som ger mycket god utjänsning. I kombination med ett ofta sulfatrikt vatten ger detta ett öl med torr avslutning.

Färg/Utseende: Mycket ljusst halmgul till brun. Kan variera från disig till kristallklar. Köldgrumling är tillåten. Fast, långvarig skumkrona.

Bouquet/Arom: Frukt (t ex apelsin eller citron) och kryddighet ska dominera och kompletteras av en lätt maltighet. Kryddor får förekomma men ska inte dominera. Peppriga fenoler får förekomma. Ingen diacetyl/smörkcola.

Smak: Frukt (t ex apelsin eller citron) och kryddighet skall dominera och kompletteras av en lätt maltighet. Kryddor får förekomma men skall inte dominera. Kryddighet kan också komma från peppriga fenoler. Humlesmaken är låg till medium. Beskan skall vara tydlig utan att dominera. Uppfriskande syrlighet. Ingen diacetyl/smörkcola.

Munkänsla: Lätt kropp och hög kolsyra. Torr avslutning.

Förebild: Saison Dupont Vieille Provision, Saison Regal, Saison Voisin, Lefebvre Saison 1900, Slottskällans Saison.

I. Bière de garde

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.060-80	1.008-16	5,8-8,5	25-30	16-50

Bière de garde betyder öl som har hållits lagrad och är den franska versionen av bondgårdsöl. Till skillnad från belgisk saison ligger betoningen här på maltighet och alkohol istället för humle och syrlighet. Bryggningen skedde vanligen i slutet av den kalla årstiden. För att ölet skulle hålla sig till skördearbetet bryggdes det extra starkt. Ofta användes råfrukt. I den franska traditionen varmjäses inte ölet. Man använder lager- eller alejäst som lyfter fram maltigheten. Beroende på hantering kan kommersiella exemplar få kallartoner som inte är eftersträvsvärda. Tre färgvariationer finns: blonde (halmgul), ambrée (bärnsten) och brune (brun). En bière de garde skall vara mjuk och kan påminna om ett lageröl.

Färg/Utseende: Varierar från ljusst halmgul till mörk rödbrun. Viss disighet och köldgrumling får förekomma. Fast skumkrona.

Bouquet/Arom: Framträdande maltsötma. Mörkare exemplar har en kraftigare maltkarakter som får vara lätt till medium rostad. Viss karamellisering är acceptabel. Låg till medium nivå av fruktestrar och liten eller ingen humlearom. Ljusare varianter är ofta humligare än mörka. Inga fenoler.

Smak: Medium till hög maltsmak med en mild rostad, kola- eller karamellsötma. Maltsmakerna tenderar att öka med mörkare färg. Låga till medium estrar. Låg till medium beska ger smakbidrag men maltigheten överväger. Låg eller ingen humlesmak men ljusare versioner kan ha svagt örtigt eller kryddigt smak. Avslutningen är torr. Alkohol kan bidra med ytterligare känsla av torrhet i avslutningen men ölet skall inte upplevas som spritigt. Inga fenoler. Ingen diacetyl/smörkcola.

Munkänsla: Lätt till medium kropp. Medium till hög kolsyra.

Förebild: La Goudale 7,2% / Les Brasseurs de Gayant - Jenlain (ambrée), Jenlain Bière de Printemps (blonde), Saint Sylvestre 3 Monts (blonde), Castelain (blonde), Ch'Ti (brune), Ch'Ti (blonde), La Choulette (ambrée), Grain d'Orge (ambrée).

J. Supersaison

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.057-80	1.004-10	6,9-10,0	25-45	7-35

Supersaison är en modern variant av den traditionella saisonen. Saisonens nya popularitet har gjort att många småbryggerier har börjat tillverka starkare, kryddigare och fylligare varianter. Supersaison jäses ofta mycket varmt (över 30 grader) med jäst som har mycket god utjänsningsegenskaper. I kombination med sulfatrikt vatten ger detta ett öl med torr avslutning.

Färg/Utseende: Ljusst halmgul till brun. Får variera från disig till kristallklar. Fast, långvarig skumkrona. Köldgrumling är tillåten.

Bouquet/Arom: Skall ha tydliga fruktestrar, ofta apelsin eller tropisk frukt. Ofta tydligt blommigt eller örtigt och ibland parfymerad karaktär. Tydlig fenolkaraktär av peppar, koriander eller bubbelgum snarare än nejlika bör finnas, antingen från kryddor eller från jästfenoler. Låg till medium humlekaraktär. Får ha en låg till medium alkoholdoft. En låg syrlighet får förekomma men bör inte dominera. Lätt maltighet. Ingen diacetyl/smörkcola.

Smak: En estrig fruktighet som bör dra åt citrus eller tropisk frukt och kryddiga fenoler skall dominera, men eventuellt tillsatta kryddor får inte ta överhanden. Fruktigheten skall kompletteras av en lätt maltighet. Humlesmaken ska vara låg till medium. Beskan ska vara tydlig utan att dominera. En törstsläckande syrlighet bör förekomma. Ingen diacetyl/smörkcola. Alkoholtoner får förekomma men bör vara värmande snarare än spritiga. Torr avslutning.

Munkänsla: Lätt till medium kropp och hög kolsyra.

Förebild: Avec Les Bons Voeux, Saison d'Erpe-Mere, Fantôme Saison, Fantôme Saison d'Erezée.

K. Belgiskt och franskt specialöl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

I den belgiska traditionen ryms många udda och utsvävande egenarter. Vissa är traditionella men ovanliga. Andra är anpassade inlämnade från andra ölkulturer. En tredje kategori är öl jästa med ovanliga jäststammar, t ex Brettanomyces. Även andra belgiska och franska ales som inte ska lämnas in i klassen modifierade öl räknas in bland belgiskt och franskt specialöl. Ange i bryggprotokollet om ölet är

en klon av en kommersiell förlaga. Ge gärna referenser till öllitteraturen.

Förebild: Följande, icke fullständiga, lista ger exempel på belgiskt och franskt specialöl:

- Enkel, svagt trappist, eller klosteröl. La Trappe Enkel.
- Stark ale med stor kropp och kryddor. La Chouffe, Montagnarde.
- Belgisk scottish strong ale. MacChouffe.
- Belgisk IPA. XX Bitter, La Chouffe Houblon.
- Belgisk porter/stout: Hercule Stout.
- Belgisk imperial stout. Struise Black Albert, Alvinne Imperial Stout
- Öl jäst enligt champagnemetoden. Deus Brut de Flandres.
- Öl jäst med blandade jästkulturer. Orval.

10. SYRLIGA ÖL

Före den industrialiserade ölbryggningens mikrobiologiska kontroll var det vanligt att öl blev syrligt med lagring, men idag är kommersiellt syrligt öl en raritet. I Belgien fortgår dock traditionen med spontanjäsnings av öl. Vid spontanjäsnings tillsätter bryggaren ingen jäskultur, utan låter jäst och bakterier från luften starta jäsningsen. Detta ger ett syrligt öl med stor komplexitet. En annan metod är att bryggaren tillsätter andra mikroorganismer än en vanlig öljäst, *Saccharomyces cerevisiae*. Andra typer av jäst eller mjölksyrabakterier åstadkommer då den syrliga karaktären. Ett tredje sätt att erhålla syrlighet är att lagra det utjästa ölet en längre tid i träfat där syrabildande mikroorganismer kan tränga in.

A. Lambik

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–56	1.000–08	4,0–6,5	---	8–25

Traditionell lambik (franska: lambic) är ett spontanjäst öl bryggt som bryggs på kornmalt och 30–40 % omältat vete. Ölet jäses i ett eller flera år. Hembryggare efterliknar ofta spontanjäsnings genom att tillsätta flera jäst- och bakteriestammar, normalt en kombination av *saccharomyces*- och *brettanomyces*jäst samt mjölksyrabakterier. Dessutom används humle som oxiderats under en längre tid och tappat sin bitterhet men fortfarande har kvar sina antiseptiska egenskaper. Resultatet blir ett syrligt, torrt och komplext öl.

Färg/Utseende: Halmgul till bärnstensfärgad, ofta disig.

Bouquet/Arom: Friskt syrlig med toner av stall och kompost. Kan ha inslag av grapefrukt, rabarber, moget äpple, trä, jord eller getost. Blir med lagring vinös och moget fruktig. Bör inte upplevas som stickigt sur. Ingen doft av färsk humle. Ingen diacetyl/smörkola.

Smak: Ung lambik är torr och syrlig med toner av äppelcider, grapefrukt eller rabarber. Oxiderad humle ger obetydlig konventionell humlebeska men tråga toner som i kombination med syran kan upplevas som beska. Stalltoner hör till smakbild. Blir med lagring vinös och moget fruktig. Ättiksyra får finnas på förnimbara nivåer men en lambik bör inte upplevas som vinägeraktigt hård sur.

Munkänsla: Syrlig och torr. Mycket låg till medium kolsyra.

Förebild: Cantillon Grand Cru Bruocsella.

B. Gueze

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–62	1.000–08	4,0–8,0	---	8–30

Traditionell gueze (franska: gueuze) är en blandning av ett- och fleråriga lambik som får efterjäsa på flaska. Med sin stora kolyra och sitt moussiga vita skum kallas gueze ibland för ölets champagne.

Färg/Utseende: Halmgul till bärnstensfärgad, ofta disig. Kraftigt, vitt, moussigt skum.

Bouquet/Arom: Friskt syrlig med toner av stall och kompost. Kan ha inslag av grapefrukt, rabarber, moget äpple, trä, jord eller getost. Blir med lagring vinös och moget fruktig. Bör inte upplevas som stickigt sur. Ingen doft av färsk humle. Ingen diacetyl/smörkola.

Smak: Ung gueze är torr och syrlig med toner av äppelcider, grapefrukt eller rabarber. Oxiderad humle ger obetydlig konventionell humlebeska men tråga toner som i kombination med syran kan upplevas som beska. Stalltoner skall höra till smakbild. Blir med lagring vinös och moget fruktig. Ättiksyra får finnas på förnimbara nivåer men en gueze bör inte upplevas som vinägeraktigt sur.

Munkänsla: Syrlig och torr. Kraftig kolsyra.

Förebild: Cantillon Gueuze, Oud Beersel Oude Geuze, Boon Oude Geuze, Boon Oude Geuze Mariage Parfait.

C. Fruktlambik

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–60	1.000–08	4,0–7,0	---	8–35

Traditionell fruktlambik erhålls genom att låta lambik jäsa en andra gång med tillsats av frukt eller bär. Vanligast är surkörsbär (kriek) eller hallon (frambozen), men andra frukter eller bär förekommer. Frukt doseringen varierar mellan 150 g/l och 350 g/l beroende på hur koncentrerad frukten är i smaken. Vid inlämning i denna klass skall bryggaren ange vilken frukt som använts. Denna definition beskriver den klassiska syrligare öltypen. Moderna, sötade varianter skall i stället lämnas in i underklassen Övriga klassiska syrliga öl.

Färg/Utseende: Färgen kommer i allmänhet från frukten, men svagt färgad frukt har mindre påverkan på utseendet. Äldre exemplar kan bli brunaktiga eller blekna. Kraftigt skum.

Bouquet/Arom: Frukten skall kännas tydligt. I övrigt friskt syrlig med toner av stall och kompost. Kan ha inslag av trä, jord eller getost. Äldre exemplar är ofta mindre tydliga i sin frukt karaktär. Bör inte upplevas som stickigt sur. Ingen doft av färsk humle. Ingen diacetyl/smörkola.

Smak: Frukten skall kännas tydligt och harmonisera med syror, trä-, och stalltoner. I äldre exemplar blir fruktsmaken mindre tydlig. Ättiksyra får finnas på förnimbara nivåer, men en frukt lambik bör inte upplevas som vinägeraktigt sur.

Munkänsla: Syrlig och torr. Kraftig kolsyra.

Förebild: Cantillon Kriek, Cantillon Lamvinus (Merlot-druva), Cantillon Vigneronne (Muscat-druva), Lindemans Cuvé René Kriek, Boon Oude Kriek, Boon Framboise Mariage Parfait, De Cam Oude Kriek, Drie Fonteinen Kriek, Girardin Kriek, Hansen Oude Kriek, Oud Beersel Kriek, Mort Subite Kriek.

D. Oud bruin

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.040–74	1.008–16	4,0–8,0	15–25	25–55

Oud bruin jäses med en kombination av överjäst och syrabildande bakterier. I vissa fall tillsätts syrakulturen avsiktligt, i andra fall kommer den av flera års lagring i gamla ekfat. Ibland kan *Brettanomyces*-jäst bidra med stalltoner. För att balansera syran tillsätter man ibland oförjäsbara sockerarter. Detta kan även bidra till en större kropp.

Färg/Utseende: Nötbrun till mörkt rödbrun.

Bouquet/Arom: Domineras av malt och frukttestrar. Malten kan ge toner av karamell, mörk sirap eller choklad. Frukttestrarna påminner ofta om russin, plommon, fikon, dadlar eller svarta vinbär. Kan vara lätt fenoliskt kryddig. Ekfatslagring kan ge vaniljtoner. Sherrytoner förekommer ofta i lagrade exemplar. Syrliga toner ska finnas men bör ej upplevas som vinägeraktigt. Ingen humlearom. Diacetyl/smörkola kan förekomma på låga nivåer.

Smak: Domineras av malt och fruktighet. Frukttonerna påminner ofta om plommon, röda vinbär, russin, fikon, dadlar, svarta körsbär eller katrinplommon. Maltkaraktären påminner ofta om karamell, toffee, mörk sirap och choklad. Skall ha en märkbar syrlighet som inte får vara påtagligt ättiks- eller vinägersyrlig. Syrligheten tillsammans med sherryaktiga lagringstoner ger ofta en söt-syrlighet i ölet. En viss humlebeska är tillåten, dock skall ingen smak- eller aromhumle finnas. Kan ha en friskt syrlig torr eftersmak som inte får bli astringent.

Munkänsla: Medium kropp. Låg till medium kolsyra.

Förebild: Rodenbach Klassiek, Rodenbach Grand Cru, Bios Vlaamse Bourgogne, Liefmans Goudenband.

E. Berliner weisse

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.028–32	1.003–06	2,5–3,8	3–8	5–10

En lätt och uppfriskande specialitet från Berlin. Serveras ofta med tillsats av söt fruktsirap (mit Schuss), eller blandas med pilsner för balansera den tydliga syran. Bryggs ofta med 50% vetemalt och lika mycket pilsnermalt. Jäses med en kombination av överjäst och mjölksyrabakterier. Napoleons trupper kallade denna öl för "Champagnen från norr", på grund av dess livliga och eleganta karaktär.

Färg/Utseende: Mycket ljus halmgul. Allt från klar till lätt disig. Dålig skumstabilitet på grund av den höga syran, låga proteinhalten och avsaknad av humle. Skall vara champagnelett mousserande.

Bouquet/Arom: Tydlig mjölkysradoft. Kan ha fruktiga eller blommiga toner som växer med lagring. En lätt nyans av stalltoner från brettanomyces finns i vissa exemplar. Ingen humle, diacetyl/smörkola eller DMS.

Smak: Mjölksyra dominerar. Ofta förekommer en brödig vetesmak. Humlebeskan skall vara mycket låg. Lätta stalltoner från Brettanomyces kan förekomma. Varken humlesmak, diacetyl/smörkola eller DMS.

Munkänsla: Lätt kropp. Mycket torr i eftersmaken. Mycket hög kolsyrehalt.

Förebild: Berliner Kindl 2,5%.

F. Övriga klassiska syrliga öl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här lämnas syrligt öl in som saknar definition ovan. Såväl klassiska öltyper som experimentbrygder kan förekomma. På grund av den stora variationen ges ingen typdefinition. Bryggaren skall tydligt ange vilken typ som avses, gärna bifoga en beskrivning av öltypen från öllitteraturen och om möjligt ge kommersiella exempel.

Förebild: Följande icke fullständiga lista ger exempel på övrigt klassiskt syrligt öl: • Humlat spontanjäst öl. Cantillon Iris. • Faro – lambik som sötats med mörkt socker inför servering. • Sötad fruktambik. Lindemans krik. • Oud bruin vrucht – oud bruin efterjäst med frukt som körsbär eller hallon. • Syrlig engelsk stock ale. Prize Old Ale.

11. SPECIALÖL

Klass D-J avser klassiska öltyper som ej finns upptagna under annan huvud- eller underkategori. Andra typer kan förekomma. Specificera på bryggprotokollet vilken typ som avses samt gärna en referens till literatur och/eller till ett kommersiellt exempel.

A. Frukt, bär och grönsaksöl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Ett öl där man tillsatt frukt, bär eller grönsaker i kok, primär eller sekundärjäsningsen, som ger en tydlig men balanserad frukt eller grönsakskaraktär. Dessa öl skall inte domineras av humle.

B. Kryddöl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Ett öl där man använder kryddor och/eller örter istället för humle, för att få en tydlig, men balanserad, kryddig/örtig karaktär på ölet. Kryddningen får inte dominera över ölkaraktären. Om humle används tillsammans med övriga kryddor skall inte humlen få dominera.

C. Modifierade öl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

I denna underklass placeras öl som är svårplacerade på grund av exempelvis blandning av kryddor och frukt samt klassisk öltyp utanför gränserna. Det kan också vara rena experimentbrygder. Öl som kan placeras i en underkategori skall inplaceras där. Specificera på bryggprotokollet vilken öltyp som avses samt information om hur ölet är modifierat. Lämnas gärna referens om sådan finns. Udda extraktgivare som t ex melass, kandissocker, muscovadosocker, majs och ris betraktas normalt inte som modifiering. Om man inte använt så pass mycket av sin extraktgivare att den tydligt förändrat karaktären av den öltyp man bryggt. I så fall bör man absolut överväga att lämna in sin öl i klass 11C – Modifierade öl. Träinfluerade öl lämnas in i egen klass, se nedan.

D. Porter/Stout special

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.035	≥1.008	≥3,5	≥20	≥60

Det finns en lång tradition med olika tillsatser i porter, t ex melass, lakrits och choklad. Denna klass omfattar alla dem där tillsatserna framträder märkbart, t ex honey stout, chocolate stout/porter och oyster stout. Även mer experimentella porter med tillsatser av kaffe, olika bär eller 1700-tals varianter med rökmalt osv finns här. Porter/Stout special kan base-ras på vilken som helst av övriga porter och stout i klass 7 och 8.

Förebild: St. Peter's Honey Porter – 4,5%, Young's Double Chocolate Stout – 5,2 %, Marston Oyster stout

E. Rököl, typ Bamberg

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.048–56	1.012–16	4,5–5,5	20–30	20–75

Rököl skall ha en tydligt, men balanserad, rökgig karaktär i smak och doft. En klassisk tysk rököl är brygd som ett lageröl.

Färg/Utseende: Bärnstensfärgad till mörkt rödbrun.

Bouquet/Arom: Doften skall vara tydligt rökgig men ändå i balans med lagerölet. Maltdof ten har ofta en lätt knäckigt rostad karaktär. Ett litet inslag av humle är okej. Ingen fruktestrighet eller diacetyl får märkas.

Smak: Tydligt rökgig smak i balans med lagerölet. Maltsmaken är ofta lätt knäckig med

rostade inslag och balanseras av en medelstor beska. Högkvalitetshumle ger en liten men märkbar smak. Inga fruktestrar, diacetyl/smörkola eller köldgrumling tillåtet.

Munkänsla: Medium.

Förebild: Aecht Schlenkerla Rauchbier 5,1% IBU 30. Brauerei Spezial Lager 4,7%.

F. Rökbock

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
1.066–85	1.016–30	6,5–9,0	20–45	11–75

Rökbock skall ha en tydligt, men balanserad, rökgig karaktär i smak och doft. En klassisk rökbock är brygd som ett lageröl.

Färg/Utseende: Tydligt rökgig smak i balans med lagerölet. Maltsmaken bör stå i relation till färgen. Mörka dubbelbockfärgade öl får ha ett visst inslag av fruktestrighet och choklad. Vinösa toner med inslag av torkad frukt är vanligt. Diacetyl får inte märkas. Högkvalitetshumle ger en liten men märkbar smak. Köldgrumling är inte tillåtet.

Bouquet/Arom: Doften skall vara tydligt rökgig men ändå i balans med lagerölet. Ett litet inslag av humle är okej. Maltdof ten bör stå i relation till färgen. Mörka dubbelbockfärgade öl får ha ett visst inslag av fruktestrighet. Vinösa toner med inslag av torkad frukt är vanligt. Diacetyl får märkas.

Smak: Gyllengul till mörkt rödbrun.

Munkänsla: Stor.

Förebild: Aecht Schlenkerla Urbock 6,5% IBU 40.

G. Övrig rököl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Rököl som i förhållande till basölet har en tydligt rökgig karaktär men fortfarande är i balans med basölet. Med övriga rököl avses öl som inte är lageröl eller rököl som är för starka för att lämnas in i rökbocksklassen.

Färg/Utseende: Varierande.

Bouquet/Arom: I balans med basölet. Övriga karakteristika ska vara i enlighet med basölet.

Smak: Tydligt rökgig smak i balans med basölet. Övriga karakteristika ska vara i enlighet med basölet.

Munkänsla: Varierande.

Förebild: Alaskan smoked porter OG: 1 068, 6,5%, IBU: 45.

H. Trä- och fatlagrade öl

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
≥1.020	≥1.000	≥2,5	---	---

Öl vars karaktär modifierats genom lagring på fat av ek eller annat träslag, eller som lagrats med tillsats av träspån. Ange öltyp samt hur trälagringen gått till (t ex rostade ekspån, stavar av kastanjeträ eller sherryfat).

Färg/Utseende: Bör spegla grundölet men kan vara mörkare än, särskilt om rostat trä använts.

Bouquet/Arom: Doft av grundölet och en låg till medelstark doft av det träslag som använts. Sherrylika oxidationstoner kan förekomma, men doften skall inte vara pappig. Syrliga toner i bakgrunden kan förekomma.

Smak: Smak av grundölet kompletterat med trä. Träet kan bidra med vanilj (från vanillin i träet), karamelliserat socker, smörkola, noter eller bränd mandel (från rostat trä), eller arom av spritdryck eller starkvin som tidigare lagrats med träet. Smakämnen från träet skall inte övertrumfa utan harmonisera med grundölets. En lätt syra kan finnas i bakgrunden.

Munkänsla: Bör spegla grundölet. En liten astringens från tanniner ur träet kan förekomma.

Förebild: Bush Prestige, Petrus Aged Ale, Innis & Gunn Oak Aged Beer, Innis & Gunn

Rum Cask, Innis & Gunn Island Cask, Yeti oak aged imperial stout, Avery Samael oak aged ale, Bells Oak Aged Java Stout, Cuve de Tomme Lost Abbey.

I. Gotlandsdricke [Haimbryggt]

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Traditionell dricke skall innehålla gotländsk rökmalt (rökt på alved), ene och socker. Från början var dricken spontanjäst, men idag är det vanligast att bakjäst används. Ene kokas även ibland i lakvattnet innan lakning sker. Ene används också som filter under lakningen. Styrkan, färgen, rökhögen och sötman på dricken kan variera från gård till gård. De rökigaste varianterna återfinns på södra Gotland. En god dricke skall balansera rökhögen, enesmaken och sötman. Humlegivorna på dricken kan variera från gård till gård. De flesta dricker brukar ligga runt 6-7 vol% alkohol och att IBU ligger på knappt 1/3 av OG. Variationerna är dock stora, vilket är orsaken till att detaljerade värden på OG, FG, IBU och färg har utelämnats.

J. Övriga, övriga klassiska öltyper

OG	FG	Alkohol (vol%)	IBU	Färg (EBC)
---	---	---	---	---

Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare.

Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära - dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

Förklaring till några fackuttryck som används i definitionen

OG eng. original gravity. Vörtens densitet innan jästen tillsätts. OG anges här i gram/liter.

FG eng. final gravity. Ölets densitet efter fullbordad jäsnings, lagring och eventuell frysning vilket speglar dess skenbara restextrakt. FG anges här i gram/liter.

IBU, International Bitter Units – ett sätt att mäta beskan i ölet. IIBU tar inte hänsyn till ölets sötma, alkoholstyrka eller fyllighet vilket gör att två olika öl med samma beska kan upplevas olika beskt.

EBC, European Brewing Convention – här en skala för att bestämma färgen på malt och öl. **Infusionsmäsning** är den enklaste formen av mäsning där malten mäsas in med varmt vatten och sedan får vila under 60–90 minuter vid en och samma temperatur.

Dekoktionsmäsning en klassisk mäsningssmetod där maskens temperatur höjs en eller flera gånger genom att en del av mäsken tas ut, kokas under omrörning och återförs. Dekoktionsmäsning praktiseras framst i Tyskland, Tjeckien och Sverige.

Köldgrumling betyder att ölet blir grumligt av proteiner när det kyls ner. Grumlingen försvinner när temperaturen i ölet höjs igen.

Acetaldehyd arom av gröna äpplen (jäsbiprodukt).

Alkohol allmän effekt av etanol och andra högre alkoholer. Värmande smak.

Arom av humleoljor. Aromatiskt. Ej beskt och kärvt.

Astringent/Skalkärvhet känsla av ihopdragning/rynkning av munnen, som att bita i ett druvskal. Ofta association till surhet. Tanniner. Kommer oftast från kok av dravrester, för lång mäsning, lakning med för mycket vatten, för varmt el hårt vatten.

Bittert, beskt kommer från humle, brunjäst eller skalrester. Smaken känns på tungroten.

Diacetyl/smörigt smör/margarin eller smörkola. Orsakas av för tidigt avbruten jäsnings eller av bakterier.

DMS söt, majsliknande arom/smak. Kan bero på malten eller för kort kok el för låg rörlighet i koket, långsam vörtkylning eller i extrema fall bakteriell infektion.

Fenolisk arom och smak av en el fera av följande i kombination: medicin, plast, sprakande elledning, gasbinda, rök, nejlika. Orsakas ofta av vildjäst el bakterier. Kan bero på maltet. Rester av rengöringsmedel kan bidra.

Fruktigt/estrigt påminner om banan, hallon, päron, äpple, jordgubbe eller andra estriga/fruktiga smaker. Accentueras med högre jästemperaturer och vissa jäststammar.

Jästig Antingen jäst i lösning (som ej sedimenterat) eller öl som mognat med bottensats av jäst för länge utan omtappning.

Klorfenolisk uppkommer av en kemisk kombination av klor och mikroorganismer. Undvik klorerat vatten.

Kokta grönsaker/källiknande aromen och smaken beror ofta på att jäsningskommit igång för sent och bakterier i vörten tagit över.

Köldgrumling slöjor av protein-, tanninsammansättning vid låga temperaturer. Påverkar inte smaken. Minskning av proteiner eller tanniner i brygning eller jäsnings minskar effekten.

Ljusskadat Doft av skunk/katt pga exponering av dagsjus. Vissa numiesorter kan ge liknande karaktär.

Lösningsmedel smak och arom som kommer från vissa alkoholer ofta beroende på höga jäsningsstemperaturer. Som aceton el thinner.

Metalliskt orsakas av exponering mot metall. Kan även beskrivas som tenn, mynt el blod. Kolla utrustningen.

Oxiderat unken, instängd, gammal. Utvecklas i kontakt med syre allt eftersom ölet åldras. Påskyndas av höga lagringstemperaturer. Smaken kan bli vinös, som blöt wellpapp, ruttna grönsaker, sherrylik, barnblöjor. Undvik syreexponering vid all pumpning, dekantering, tappning mm och fyll flaskorna väl. Undvik värme!

Salt grundsmaken salt påminner om bordssalt och uppfattas på sidan av tungan. Kan bero på överdriven vattenbehandling med natriumklorid (koksalt), kalciumklorid eller magnesiumsulfat (Epsomsalt) mm.

Spannmålsaktig smak av ren säd/spannmål. Viss karaktär är ok i vissa öltyper.

Sur/syrlig skarp, bitter arom, skarp smak.

Grundsmak som upplevs på sidan av tungan. Påminner om vinäger eller citron. Associationer till mjölksyra eller ättiksyra.

Svavel ruttna ägg, tända tändstickor. Biprodukt från vissa jäststammar. Beroende av jäsningsstemperatur. Minskar med ålder. Mest uppenbart i flaskjäst öl.

Söt grundsmak, upplevs på spetsen av tungan.

Övriga klassiska i kategori... Här avses gamla klassiska öltyper som funnits i decennier men som har fallit lite i glömska. Dessa öl kanske bara bryggs av ett fåtal bryggerier i världen och dessutom bryggs de sällan av hembryggare. Öl inlämnade i denna kategori ska alltså inte vara experimentvarianter av en känd ölstil, inte heller nya öltyper som håller på att bli populära – dessa ska lämnas in i klass 11C Modifierade öl.

I arbetet med att utveckla SHBFs öltypsdefinitioner har Svenska Hembryggareföreningens domare förutom genom egna provningar bl.a. även tagit hjälp av nedanstående litteratur i utvecklingen av dessa öltypsdefinitioner.

1. Amerikanska hembryggareföreningens öltypsdefinitioner (AHA guide to beerstyles) - www.beertown.org.
2. CAMRA:s öltypsdefinition 2004 ang. mild, brown ale, ale, old ale, och barley wine.
3. Classic Beer Style Series no 1-15.
4. Stora boken om öl – Michael Jackson. ISBN 91-0-056900-3.
5. Stora ölboken – Michael Jackson. ISBN 91-518-2875-8.
6. Ölkunskap - Jan-Erik Svensson. ISBN 91-634-1462-7.
7. Beer Judge Certification Program (BJCP) Style Guidelines for Beer, Mead and Cider, Strong, G.(ed.), 2008.
8. Farmhouse Ales, Markowski, Phil, Brewers Publications, 2004
9. Brew Like a Monk, Hieronymus, Stan, Brewers Publications, 2005
10. Wild Brews, Sparrow, Jeff, Brewers Publications, 2005